

Ob 25-letnici izhajanja
je glasilo LITOSTROJ,
koncem junija 1984, prejelo
občinsko priznanje — bronasto
plaketo — za dolgoletno
in kvalitetno obveščanje.

Najvišje priznanje za naše delo in ustvarjalnost

Odbor za Nagrado
Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije
je na svoji seji dne 19. XI. 1984. podelil

DELOVNI ORGANIZACIJI
TITOVİ ZAVODI LITOSTROJ, LJUBLJANA

NAGRADO

Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

kot posebno družbeno priznanje za ustvarjalnost in
delo, ki ima splošen pomen za razvoj Socijalistične
federativne republike Jugoslavije na področju
strojne industrije
in izdaja o tem tole diploma

V Beogradu, 28. XI. 1984.
Svedoka diplome: ...

PREDSEDNIK ODBORA
... ..

Najprisrčnejši dogodek, bi lahko rekli trenutku, ko predsednik Skupščine SFRJ tovariš Dušan Alimpič čestita in izroča nagrado AVNOJ našemu predsedniku delavskega sveta delovne organizacije tovarišu Janku Babiču

V prvi vrsti nagrajenci ...

Ob novem letu 1985

Leto 1984 se izteka. To je čas, ko ocenjujemo svoje delo in načrtujemo prihodnje naloge. O izteka-jočem letu govorimo dejstva: leto je bilo v marsičem uspešnejše kot prejšnja leta. Plan, ki smo si ga zastavili, je bil celo presežen. To nam je dovoljevalo tudi primerno dvigati osebne dohodke, kar je tudi vplivalo na zadovoljstvo zaposlenih v Litostroju.

Z velikimi prizadevanji smo obvladovali finančno situacijo in rezultati niso izostali. Izboljšala se je likvidnost podjetja, s tem plačevanje naših obveznosti, to pa je pomenilo nemoteno proizvodnjo.

Brez posebnega hrupa smo začeli graditi nove objekte in nekatere med njimi tudi končali. To so objekti za večjo in boljšo proizvodnjo in objekti za izboljšanje družbenega standarda delovnih ljudi zaposlenih v Litostroju.

Spomladi smo imeli volitve v samoupravne organe. Izvolili smo sodelavce, katerim zaupamo. Zavedamo se, da je samoupravljanje naša edina pot, vendar se dobrega dela ne da ustvariti v enem letu. To so skupni, dolgoletni rezultati delavcev Litostroja, združenih v organizacijah sindikata, mladine in v vrstah zveze komunistov.

Kljub temu pa lahko rečemo, da bi bili lahko naši rezultati še boljši. Še zdaleč nismo izčrpali vseh rezerv, zavedati pa se moramo, da bi bil z večjimi rezultati, lahko naš delovni in življenjski standard še boljši. Že nekaj let intenzivno večamo proizvodnjo, naše šibke točke pa so še vedno informatika, organiziranje, finančno planiranje in podobno. Prav tako ne smemo biti zadovoljni z doseženim konvertibilnim izvozom, kajti potrebujemo precejšen delež deviz za nakup tehnologije, ki bo omogočila kvalitetnejše delo

in s tem tudi odpravo zdravju škodljivih in fizično narnih delovnih mest. V prihodnjem letu nas čaka začetek investicijskega programa, ki ga poznamo pod imenom »težka strojogradnja«. Velikost naložbe je skoraj tri in pol milijarde dinarjev, od tega za opremo potrebujemo preko sedem milijonov dolarjev.

To so naloge, ki nas čakajo v prihodnjem letu, realizirati pa moramo tudi sedemnajst milijard celotnega prihodka, kar smo vsi skupaj sprejeli in potrdili. Globoko sem prepričan, da nam bo to tudi uspelo.

Ob tem se je vredno še enkrat spomniti na veliko priznanje, ki ga je prejel naš kolektiv ob dnevu republike — na nagrado AVNOJ. Simbolično lahko rečemo, da je bilo zasedanje Avnoja začetek nove Jugoslavije, Litostroj pa je s svojim nastankom in poslanstvom po vojni eden od glasnikov in oblikovalcev nove demokratične družbe — družbe delovnega ljudstva Jugoslavije.

To visoko priznanje je tudi priznanje vsem tistim, ki so Litostroj gradili, ki so v 37-letnem obdobju v njem delali in seveda nam, ki smo sedaj tu. Nam in tistim, ki bodo v Litostroju še prišli, pa pomeni tudi veliko obveznost, saj nam dokazuje, da se tudi družba zaveda naših nalog in odgovornosti. Tega pa se v Litostroju nikoli nismo ustrašili. Vsako leto je pomenilo nov korak v razvoju tovarne in tako bo tudi v prihodnjem letu!

Celotnemu kolektivu — vsem vam, s katerimi si bomo prizadevali realizirati skupno zastavljene cilje, želim srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 1985!

Predsednik delavskega sveta
Janko Babič

*Vsem Litostrojanom
srečno in uspešno novo leto!*

REZULTATI ANKETE O OBVEŠČENOSTI (3)

Vsega ravno dovolj

Tokrat bom najprej obdelal vprašanje o enem (zaenkrat še poskusnem) načinu pisnega informiranja delavcev — t. i. dnevnih informacijah. Temu bi bilo sicer bolj mesto v prejšnji številki časopisa, vendar pa sta me prostorska stiska in že tako velik obseg prejšnjega nadaljevanja prisilila, da obravnavo tega vprašanja priključimo tokratnemu nadaljevanju, ki je po osrednji tematici zaključena celota.

Večji del tega nadaljevanja bo namenjen obravnavi 15. vprašanja ankete o obveščeni v Litostroju, ki naj nam bi dal mnenje delavcev o tem, česa je v naših glasilih preveč in česa premalo, konkretne napotke o tem, katera področja bi lahko nekoliko okrnili in na ta račun nekoliko več pisali o tistem, kar si delavci želijo oziroma kar bi bolj z zanimanjem brali. Tako bi se vedli v primeru, da bi bil naš zaključni namen branost in komercialni uspeh časopisa (ali drugih publikacij).

Kolikor vem, takšna praksa prilagajanja in ugajanja okusu porabnikov ni izključena pri oblikovanju programa ali vsebinske zasnove nekaterih sredstev javnega obveščanja. V veliki meri služijo temu namenu redne ankete, ki jih med svojimi poslušalci in gledalci izvaja naša radijska in televizijska hiša. Omenim pa naj še Nedeljski dnevnik, ki je svojo vsebinsko zasnovo menda edini v slovenskem prostoru oblikoval na osnovi podatkov prehodne izvedene ankete med svojimi potencialnimi bralci. Okusu množic prilagojeni časopis, pestro zapolnjen s senzacionalističnimi in neredko solzavimi prispevki in »informacijami« ter sledeč načelu »za vsakogar nekaj« je tako ustregel željam Slovencev po kratkočasnem in lahkotnem branju. Cilj — uspeh je bil dosežen, saj priljubljeni »Nedeljec« spada s skoraj 250.000 tedenskimi izvodi med slovenske časopise z najvišjo naklado. Pa pustimo to tematiko in se zaustravimo pri problemu naših dnevnih informacij, predvsem temu,

...ali potrebujemo tudi dnevne informacije?

Pomembne in aktualne informacije je mogoče delavcem posredovati hitro in še sveže preko t. i. dnevnih informacij (kot smo ta način poimenovali pri nas in tudi v anketi). V istem dnevu, ko se nekaj zgodi, lahko to informacijo preko tiskanih (razmnoženih) listov posredujemo vsem delavcem.

V zadnjih dveh letih je Center za samoupravljanje, DPO in informiranje izdal nekaj poizkusnih števil takšnih informacij. V glavnem so bila to obvestila, katera so morala nujno in pravočasno prispeti do vseh delavcev. Namesto visoko stremečega naziva »Dnevne informacije«, ki anticipira neko mogočo prihodnost, bi jih vsaj zaenkrat lahko imenoval z ustreznim imenom — občasne informacije ali kaj podobnega.

Center za samoupravljanje, DPO in informiranje ima v svojem razvojnem načrtu predvideno poleg rednega izdajanja biltena za sredstva javnega obveščanja (do sedaj sta izšli že dve številki) in razglasne postaje tudi rednejše izdajanje dnevnih oziroma občasnih informacij, če bi obstajale vse možnosti za realizacijo in potreba, ki bi utemeljevala takšno publikacijo. Takšno dodatno informiranje pa bo, če želi biti uspešno, zahtevalo natančno določene vire, ki nam bodo vse tovrstne informacije posredovale pravočasno, to je takoj. Takšna praksa se zaenkrat še ni uspela uveljaviti in je pridobivanje informacij še vedno odvisno predvsem od dobre volje nekaterih dopisnikov in vztrajne pristojnosti delavcev uredništva, ki jim kdaj pa kdaj le uspe predreti številne pomisleke tistih, ki z aktualnimi informacijami razpolagajo.

Zato smo z našo anketo uvrstili tudi vprašanje o odzivu, ki so ga te po-

izkusne izdaje dnevnih informacij imele med delavci ter o tem, ali je takšna oblika informiranja v Litostroju sploh potrebna in primerna.

Dobili smo naslednje odgovore: — da, mislim, da je tak način informiranja potreben in ustrezen — število odgovorov 126, 56,5 %

— nujna obvestila in vesti bi učinkoviteje razširili preko razglasnega sistema — število odgovorov 63, 28,3 %

— dnevne informacije niso potrebne — število odgovorov 24, 10,8 %

— brez odgovora — število odgovorov 10, 4,5 %

Več kot polovica anketiranih je z odgovorom, da je tak način informiranja potreben in ustrezen, podprla pobudo in načrte centra. Ostali pa so mnenja, da takšen način informiranja ni potreben (10,8 %) oziroma, da je mogoče nujna obvestila in vesti učinkoviteje razširiti preko razglasnega sistema (28,6 %). Pripomniti pa moram, da to zadnje mnenje nikakor ne ustreza trenutnemu stanju v naši delovni organizaciji, saj zaradi delovnih razmer veliko delavcev sploh ne more slišati obvestil, ki so posredovana preko razglasne postaje. To bi bilo morda izvedljivo, če bi ustrezno izboljšali in razširili razglasni sistem. Hkrati pa menim, da bi redno izdajanje dnevnih informacij ob rednem in učinkovitem delovanju razglasne postaje pomenilo nepotrebno podvajanje informacij in dodatne materialne stroške.

Prispevkov o nekaterih področjih je premalo

Že na začetku sem zapisal, da si od rezultatov ankete obetamo tudi povsem uporabne napotke za nadaljnje delo. Odgovori na naslednje vprašanje naj bi nam bili pri tem v pomoč.

Prispevke, ki jih objavljamo v naših glasilih, lahko razdelimo po področjih, ki jih obravnavajo. Razdelili smo jih na sedem področij. O vsakem naj bi anketirani delavec povedal, ali je po njegovem mnenju prispevkov o določeni problematiki dovolj (ravno prav), premalo ali preveč. Odgovarjali so za vsako izmed sedmih področij posebej, poleg teh opredeljenih področij, pa je bila dana še možnost, da na koncu (ostalo) navedejo svoje mnenje o področjih, ki med navedenimi niso zajeta.

Odgovori na vprašanje KAKŠNIH PRISPEVKOV JE PO VAŠEM MNENJU PREMALO OZIROMA PREVEČ so razvidni iz navedene tabele.

A) strokovnih prispevkov je:	št. odg.	%
— premalo	93	41,7
— preveč	11	4,9
— ravno prav	75	33,6
— brez odgovora	44	19,7
B) informacij o družbenopolitičnem dogajanju je:		
— premalo	35	15,7
— preveč	37	16,6
— ravno prav	106	47,5
— brez odgovora	45	20,2
C) prispevkov o delu samoupravnih organov je:		
— premalo	56	25,1
— preveč	21	9,4
— ravno prav	95	42,6
— brez odgovora	51	22,9
D) prispevkov o zdrav. in socialni problematiki je:		
— premalo	92	41,3
— preveč	6	2,7
— ravno prav	81	36,3
— brez odgovora	44	19,7
E) prispevkov s kulturnega področja, lit in hum. prispevkov je:		
— premalo	97	43,5
— preveč	9	4
— ravno prav	72	32,2
— brez odgovora	45	20,2
F) prispevkov o proizvodni in gos. problematiki je:		
— premalo	90	40,4
— preveč	11	4,9
— ravno prav	77	34,5
— brez odgovora	45	20,2
G) prispevkov o športu in rekreaciji je:		
— premalo	62	27,8
— preveč	12	5,4
— ravno prav	93	41,7
— brez odgovora	56	25,1

Na zadnji — odprti del tega vprašanja, kjer je bila dana možnost dopolniti spisek področij in nas opozoriti na posamezne teme, ki jih v naših glasilih preveč zanemarjamo ali preveč poudarjamo, je odgovorilo le malo anketiranih (18 odgovorov). To lahko po eni strani kaže, da smo v navedeni razvrstitvi zajeli (skoraj) vsa pomembna področja dogajanja in delovanja v Litostroju ter je bilo dodatno dopolnjevanje nepotrebno. Po drugi strani pa je mogoče in verjetno, da so se anketiranci preprosto in po liniji najmanjšega odpora izognili tej možnosti.

Tisti, ki so se lotili tudi odprtega dela vprašanja, pa so predvsem omenjali teme, o katerih v naših glasilih premalo pišemo. Preveč da je le potopisov (1 odgovor), prepisov iz ostalih publikacij (1 odgovor) in številčnih podatkov o poslovanju (1 odgovor). Želeli bi, da bi pisali več o: neodgovornem obnašanju posameznikov (2 odgovora), dobrih delavcih in njihovih dosežkih (2 odgovora), delovnih tekmovanjih, prehrani, dopustih, izobraževanju in štipendiranju, inventivi dejavnosti, delu delegatov (delegatski kotiček), zanimivosti iz obratov, problemih delavcev na delovnih mestih. Manjka pravnih nasvetov, prispevkov različnih članov kolektiva (glasilo je monopol ozkega kroga stalnih dopisnikov), intervjujev (za vse po en odgovor). Čeprav lahko marsikaj izmed navedenega vključimo med že navedena področja (npr. delegatski kotiček — družbenopolitično delovanje, prehrana — zdravstvena in socialna problematika, potopisi — kulturni, literarni in humoristični prispevki) pa so ti odgovori vseeno pomembni in smiselni, saj so natančnejši in konkretno kažejo na zadeve, ki so, če so skrite v posamezna (dokaj široka) področja, nespoznanljive in je ta primanjkljaj težko odkriti in ga odpraviti.

Omeniti moram, da so bili odgovori na ta sklop vprašanj zelo borni. Kljub temu, da po mojem mnenju vprašanje ni bolj zapleteno od drugih, le nekoliko drugačno, ter kljub temu, da je bil anketar ves čas na voljo za vsa potrebna pojasnila, se je večina anketiranih (v povprečju 47 anketiranih oziroma 21,1 %) odločila, da se s tem problemom ne bodo ubadali in nanj sploh ni odgovorila. Če ne upoštevamo zadnjega vprašanja ankete, ki ni zahteval (in pričakoval) odgovorov od vseh anketiranih kot to vprašanje, je 15. vprašanje tisto, na katerega je odgovorilo najmanj anketiranih. Tisti, ki pa so nanj odgovorili (takih je bilo v povprečju 176 oziroma 78,8 %, pa so se v veliki meri odločili za varianto »ravno prav« (od 33,6 % do 47,5 % odgovorov). Pri odgovoru »premalo« nekoliko odstopajo strokovni prispevki (41,7 %), socialna in zdravstvena problematika (41,3 %, kultura, literarni in humoristični prispevki (43,5 %) ter proizvodna in gospodarska problematika (40,4 odstotka). Delavci so se zelo redko odločili za to, da je prispevkov s posameznega področja preveč. Takšnih odgovorov je le od 2,7 % (zdravstvena in socialna problematika) do 16,6 % (družbenopolitično dogajanje). O informacijah o družbenopolitičnem dogajanju je tudi največ delavcev mnenja, da jih je ravno prav (47,5 %).

Na osnovi teh rezultatov lahko sklepamo, da so posamezna področja delovanja Litostroja in dogajanja v naši delovni organizaciji v vaših glasilih količinsko ustrezno zastopana. Nekaterim področjem bi sicer lahko posvetili nekaj več pozornosti in prostora, nobenemu pa po mnenju delavcev ni potrebno odtegovati prostora — ničesar ni preveč.

t. š.

Paberkovanje po zapisnikih

»Prihodek je treba doseči predvsem s prodajo na tržišču. Naloga je zelo zahtevna, posebno težko jo bo doseči pri izvozu na konvertibilni trg. Plan predstavlja dvojno vrednost izvoza, ki bo po predvidenih ocenah dosežen letos. Toliko deviz rabimo za pokritje potreb po surovinah, reprodukcijskem materialu in za poravnavo obveznosti ter plačilo kreditov.«

11. redna seja DS TOZD PUM — 13. 11. 1984

* * *

»V tozdu PUM je plan po vrednosti visoko zastavljen. Doseči ga bo treba s povečano produktivnostjo, ne z višjimi cenami. Vodstvo je ocenilo, da novih zmogljivosti ne bo. Izpolnitev mora biti plod znanja, boljše organiziranosti dela in dviga produktivnosti. Pri istem številu zaposlenih (802) bo moral vsak izdelati za 3 — 4 odstotke več.«

11. redna seja DS TOZD PUM — 13. 11. 1984

»Zaradi stalnega povečevanja življenjskih stroškov je nujno, da se v prihodnje sindikat bolj organizira za nabavo ozimnice.

— Vstopnice, ki jih dobivamo preko sindikata, je treba bolj pravično razdeljevati, ne pa da se podelijo ozkemu krogu izbrancev.

— Kljub večkratnemu opozorilu, da delitev malice ni v redu, se ni nič storilo. Malica se v rednem času zavleče tako, da delavci zamujajo celo 15 minut na svoja delovna mesta.

— Potrebno je pregledati, kakšna je v tozdu Obdelava možnost za prehod na drseči delovni čas, da se to poenoti z drugimi tozdi.

— sprožiti je treba pobudo na nivoju DO, da bi vsi pričeli delati ob 6. uri in ne ob 6.30, kot sedaj. To utemeljujemo s tem, da so avtobusi v tovarni že pred 6. uro.

— Takoj moramo sprožiti postopek za sprejem normskega pravilnika in pravilnika o kakovosti.

— Regres naj se izplačuje v enkratnem znesku in ne v dveh delih kot sedaj.

Stalnostni dodatek je preizek, zato ga popravimo, da bo dosegel svoj namen, ali ukinemo.«

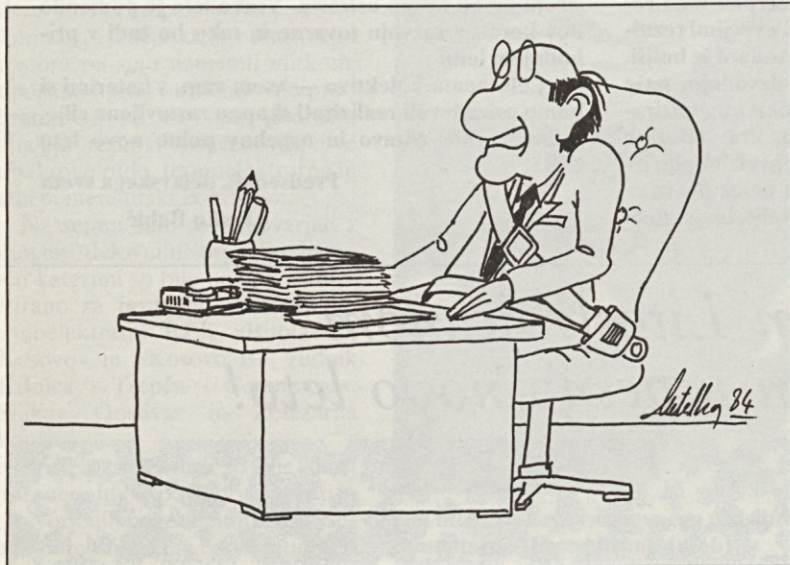
1. letni članski sestanek OOOZS TOZD OB — 16. 11. 1984 — 16. 11. 1984

»Pri razpravi so bile dane pripombe, zakaj je predvidenih toliko delovnih sobot, ker že tako vemo, da niso učinkovite. Sploh pa velja to za soboto po plači, za 16. marec in november.

Upravni odbor in koordinacija menita, da so s tako razporeditvijo doseženi najboljši interesi.«

11. redna seja DS TOZD PUM — 13. 11. 1984

35 LET
PD LITOSTROJ

Priznanje za delo in ustvarjalnost

V četrtek, 13. decembra 1984 ob 11. uri, je bila v palači Zveznega izvršnega sveta svečana seja Odbora skupščine SFRJ za nagrado AVNOJ. Na tej seji so bile letošnjim nagrajencem na svečan način vročene nagrade AVNOJ. Nagrade za pomembno ustvarjalnost in delo splošnega pomena za razvoj Socialistične federativne republike Jugoslavije je prejelo devet jugoslovanskih posameznikov in devet delovnih in drugih organizacij združenega dela, med njimi tudi Titovi zavodi Litostroj. Seji odbora so poleg nagrajencev in njihovih delegacij prisostvovali člani odbora in najvišji predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine SFRJ.

Pred podelitvijo nagrade so bile za vse dobitnike podane obrazložitve, med katerimi povzemamo obrazložitev za našo delovno organizacijo:

Pred prejemom nagrade AVNOJ se je litostrojska delegacija poklonila spominu tovariša Tita in položila cvetje na njegov grob

Svečani seji Odbora za nagrado AVNOJ Skupščine SFRJ so prisostvovali najvišji predstavniki federacije

Član skupščinskega odbora za nagrado AVNOJ tovariš Aleksander Mitrović je na svečani seji podal obrazložitev za Litostroj

... med publiko ostali člani delegacij

Avnojska nagrada je največje jugoslovansko priznanje, ki ga družba dodeljuje za delo in ustvarjalnost splošnega pomena, za razvoj in dosežke pri izgradnji naše samoupravne socialistične skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti (Vse fotografije na svečanosti v Beogradu je posnel K. Gornik)

»Litostroj je eden izmed prvencev industrializacije nove Jugoslavije.

S hitrim razvojem in izgradnjo na osnovi lastnega znanja, je Litostroj postal največji proizvajalec različne strojne opreme v naši državi. Zaradi visoke kvalitete proizvodov, tehničnih in tehnoloških dosežkov ter lastnega raziskovalnega dela izvaža preko 40 odstotkov proizvodnje v vrsto svetovnih tržišč in dosega razmerje med izvozom in uvozom 4 : 1.

V Jugoslaviji ni tovarne, elektrarne ali toplarne, turbinske opreme ali črpalne postaje, pri kateri ne bi sodeloval tudi Litostroj.

Konceptija razvoja Litostroja je bila in ostaja proizvodnja najvišje stopnje obdelave na področju strojegradije, zasnovane na lastnem znanju in izkušnjah, domači znanosti in izboljšanju kvalitete ter konkurenčne sposobnosti svojih proizvodov ob stalnem povečevanju izvoza.

Dobri poslovni rezultati in ustvarjena akumulacija so omogočali stalno obnavljanje, modernizacijo in razširitev proizvodnih zmogljivosti.

Danes je to delovna organizacija sestavljena iz 13 tozdov in dveh delovnih skupnosti, s 4300 zaposlenimi delavci z visoko kvalifikacijsko strukturo, z zelo moderno organizacijo dela, ki natančno razdeljuje opravila in delovne naloge, z zelo visoko poslovno, razvojno in finančno povezanostjo, ki je določena z družbenoekonomskimi odnosi in medsebojno delitvijo dela.

V Litostroju posvečajo posebno pozornost tudi standardu delavcev, tako pri osebni potrošnji kot tudi pri stanovanjski izgradnji, zdravstveni zaščiti, ter različnim oblikam kulturnih in športno-rekreativnih aktivnosti.

V nadaljevanju svečane seje je spregovoril o pomenu nagrade AVNOJ v današnjih razmerah tovariš Dušan Alimpić, predsednik Skupščine SFRJ in ob koncu takole čestital nagrajencem:

»Spoštovani dobitniki nagrade AVNOJ! Z dodelitvijo tega edinstvenega priznanja, vam naša družba izraža zahvalo za vaš veliki ustvarjalni napor, za vaša dela, ki so vtakana v ustvarjalno misel in kulturno izročilo naše domovine, za vaš prispevek k hitrejšemu razvoju naše socialistične samoupravne družbe in k ustvarjanju boljšega in humanejšega sveta. Preko vas naša družba izraža priznanje, številnim ustvarjalcem na vseh področjih življenja in dela, ki vse svoje sile, sposobnosti in delo podreajo napredku za boljše, lepše in vsebinsko polnejše življenje.

Zato vam iz vsega srca čestitam za nagrado AVNOJ in vam želim še veliko ustvarjalnih uspehov in priznanj za dela, s katerimi nas boste obdarili in obogatili. Posebno pa želim čestitati ljudem, katerih kolektivi so nagrajeni in jim želim, da bi tudi vnaprej dosegali tako pomembne delovne in ustvarjalne uspehe.

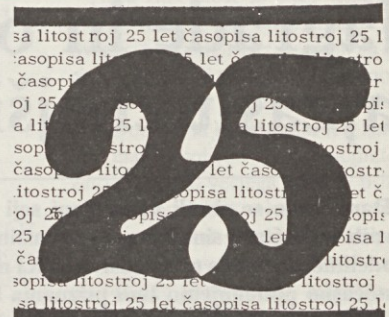
V imenu delavcev Litostroja je nagrado AVNOJ sprejel predsednik delavskega sveta delovne organizacije tovariš Janko Babić.

K. G.

Priznanje za uspešno sodelovanje

Ob 30-letnici obstoja hidroelektrarne Jajce II je delavski svet te delovne organizacije podelil priznanje Litostroju za uspešno sodelovanje, pomoč in podporo pri rekonstrukciji elektrarne.

Ogledalo, ki kaže naš pravi obraz

Šaljiva karikatura povprečnega Litostrojačana, ki tako vneto prebira svoj časopis, da so mu marljivi črvi pojedli na vrhvi privezanega psička, ki smo jo objavili v prejšnjem časopisu, je najbolj pristrčno in duhovito priznanje našemu časopisu ob njegovem srebrnem jubileju.

Veseli smo takih priznanj, ne le v sliki in besedi, temveč tudi tihega priznanja delavcev, ki z zanimanjem in zadovoljstvom prebirajo Litostrojačana.

Kaj še lahko rečemo ob zaključku jubilejnega leta izhajanja našega glasila?

Prav gotovo je bil vseh dosedanjih 25 let zaželen glasnik trdega in vztrajnega dela delavcev, razvoja tovarne, nosilec vsaj delčka kulture litostrojskih delavcev in predvsem njihov povezovalac.

Ljudje na različne načine gojimo pripadnost okolju, v katerem živimo in okolju, v katerem delamo. Časopis Litostroj je bil v vseh teh letih in še naprej ostaja pobudnik pripadnosti delavcev tej naši veliki delovni organizaciji. S tem spodbuja in ohranja zavest in tradicijo moderne industrijske proizvodnje, ki temelji na znanju in sposobnosti ne le prve, marveč celo druge in tretje generacije delavcev iz iste družine. Tako lahko rečemo, da je sestavni del kovačnice naše sedanosti in prihodnosti.

Ko smo pred leti v časopisno glavo našega glasila zapisali, da je to »glasilo delavcev«, smo imeli v mislih odprtost našega časopisa za slehernega delavca, in željo, da se v njem spoznavamo in srečujemo na vseh tistih področjih, ki nas vsestransko krepijo in pogojujejo naš razvoj. Številni dopisniki z vseh področij dela v delovni organizaciji in predvsem motiviranost delavcev za sodelovanje v vsebini glasila, to pa je že kvaliteta, ki smo jo zapisali v vsebinsko zasnovo glasila in jo vgradili v uredniško politiko.

V prispevku »Novemu glasilu na pot« pred petindvajsetimi leti je takratno uredništvo zapisalo, da bo glasilo uspelo le z resno vsebino ter pestrimi, zanimivimi in privlačnimi prispevki. Težko je oceniti za vseh 25 let nazaj izpolnjevanje teh napovedanih zahtev, pa vendar, danes lahko rečemo, da smo tudi v tem v veliki meri uspeli. Ves čas izhajanja vsebina ni bila nikoli toliko sporna, neresnična ali nepreverjena, da bi škodovala delovni organizaciji ali celo posameznikom. Objavljeni prispevki do sedaj niso sprožili pravnih sporov, večjih zahtev za popravke ali odgovornost izdajatelja za neuresničevanja vsebinske zasnove glasila. Ta dejstva potrjujejo, da se je glasilo po vsebini v vseh obdobjih razvoja delovne organizacije prilagajalo potrebam in zahtevam delavcev, predvsem pa napredku in razvoju samoupravljanja.

Naše glasilo, tako kot je, ugodno sprejema tudi širša jugoslovanska javnost. Vesti, podatke in posamezne teme so vodilo sredstvom javnega obveščanja, da primerno spremljajo najpomembnejša dogajanja v Litostroju.

Več kot tisoč izvodov našega glasila, ki ga pošiljamo številnim delovnim organizacijam v Jugoslaviji, pa je trden most in stik z drugimi delavci po vsej domovini.

Danes nihče več ne dvomi, da lahko kvalitetno glasilo delovne organizacije v mnogih primerih ohranja in ustvarja ugled, tradicijo in kvaliteto proizvodnih programov ter razvoj družbenoekonomskih odnosov in socialni položaj delavcev.

Še bi lahko naštevali odgovorne vloge in pomen glasila delovne organizacije, vendar bi mu s tem naložili preveliko odgovornost. V nobenem primeru se ne sme izroditi v reklamni prospekt ali zbir lakiranih informacij, ki bi zavajale javnost o resničnih razmerah v delovni organizaciji. Na tak način bi prej škodovali kot koristili delovni organizaciji pa tudi glasilu. ČASOPIS NAJ BO TOREJ OGLEDALO, KI KAŽE NAŠ PRAVI OBRAZ!

K temu naj dodam, da tudi našemu glasilu še marsikaj manjka. Predvsem primerne kritičnosti do lastnih slabosti, do nedela ali slabega dela, do številnih, pa čeprav drobnih negativnih pojavov, ki niso družbeno in gospodarsko sprejemljivi itd. Če ob takih pojavih zamijemo, smo napravili uslugo vsem tistim, ki ne spoštujejo samoupravnih in delovnih odnosov, to pa ni naš cilj. S primerno kritičnostjo do lastnih slabosti dokazujemo stopnjo naše razvitosti in sposobnosti za odpravljanje napak in nedela.

Tudi vrste naših dopisnikov se bodo morale v bodoče razširiti na vsa področja dela, od najodgovornejših do najpreprostejših delavcev, kar lahko pripomore k pestrosti našega glasila.

Premagati bomo morali ovire pretoka najpomembnejših informacij za delavce in se organizirati tako, da bo naše glasilo odprta javna tribuna za srečanje mnenj in oblikovanje vedno novih predlogov za boljši jutrišnji dan.

Odgovorni urednik
Karel Gornik

Priznanje Litostroju

Delovna skupnost Elektro Gorenjska je 17. novembra 1984 organizirala na Bledu proslavo s kulturnim programom, podelitvijo priznanj in jubilejnih nagrad delavcem za 10, 20 in 30-letno delo.

Slavnostno so podelili priznanja tudi nekaterim delovnim organizacijam, med njimi tudi Titovim zavodom Litostroj za dolgoletno in uspešno sodelovanje.

Nagrade in odlikovanja najzaslužnejšim

»Danes smo se zbrali na svečani seji delavskega sveta in konference osnovnih organizacij sindikata, da počastimo 29. november, dan republike, ter podelimo priznanja predsedstva SFRJ našim delavcem za posebne zasluge. Istočasno podeljujemo tudi priznanja konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Titovi zavodi Litostroj, delavcem aktivistom za aktivnost na področju družbenoekonomskega, samoupravnega delovanja, inventivne, kulturne, športne in rekreativne dejavnosti ter na ostalih področjih, ki niso posebno opredeljena, imajo pa pomembno vlogo v okviru sindikalne dejavnosti v DO Titovi zavodi Litostroj.

Dovolite mi, da vsem letošnjim nagrajencem — dobitnikom priznanj predsedstva SFRJ in priznanj osnovnih organizacij sindikata čestitam v svojem imenu in v imenu delavcev Litostroja ter ob tej priložnosti spregovorim nekaj besed. Letošnja podelitev že omenjenih priznanj je še bolj svečana, saj poteka v sklopu praznovanja 29. novembra, dneva republike.«

S temi besedami je predsednik konference osnovnih organizacij sindikata **Fadil Zec** povzel besedo po otvoritvenem nagovoru predsednika delavskega sveta Janka Babiča. Nadaljeval pa je:

»29. november 1943 je velik datum, eden največjih datumov v zgodovini jugoslovanskih narodov in

organizacijah in samoupravnih organih z močjo argumentov doseči, da vsi delavci sprejemajo te usmeritve kot svoje in da na tej osnovi organizirajo množično aktivnost za reševanje zahtevnih nalog v tem srednjeročnem planskem obdobju.

Z aktivnostjo v najširših množicah moramo širiti spoznanje, da inflacija

našega vsakdanjega življenja ter s tem vsem nam damo več samozaveesti, volje za delo, za doseg novih skupnih ciljev, za kar smo delavci v naši delovni organizaciji kljub težavam, ki tarejo naše gospodarstvo, vedno v prvih vrstah borbe za večjo storilnost. To dokazujejo dosedanja, predvsem pa letošnji rezultati gospodarjenja v naši delovni organizaciji. To pa je tudi velik prispevek zavzetosti vodstva delovne organizacije.

V tej zagnanosti veliko posameznikov dosega več kot odlične rezultate, vendar smo med njimi morali izbrati res najboljše

Zato mi dovolite, da vsem nagrajencem in zbranim na današnji podelitvi priznanj čestitam v svojem imenu in v imenu delavcev Litostroja za delovne uspehe, k državnemu prazniku in zaželimo mnogo osebne sreče in zadovoljstva.«

Za tovarišem Zecem je besedo povzela predsednica skupščine občine Ljubljana-Šiška **Anka Tominšek**. Dejala je, da je vedno ponosna, ko stopi v našo tovarno in opaža nenehni razvoj in napredek na vsakem koraku. Navdušena je nad nenehno skrbjo za razvoj samoupravljanja in delegatskega odnosa, nad skrbjo za razvoj na vseh področjih — od kadrovanja do raziskovalnih dejavnosti, nad stalno skrbjo za boljše delovne razmere in izboljšanje standarda delavcev. Vsa ta prizadevanja pomenijo, da bomo lahko smelo in pogumno gledali v prihodnost in kot Titovi borci premagovali vse težave, na katere bomo naleteli. Na koncu svojega govora je tovarišica Tominškova čestitala vsem delavcem ob prazniku. Ob tej priložnosti je tudi podelila priznanja predsedstva SFRJ našim delavcem za posebne zasluge:

RED DELA Z ZLATIM VENCEM:

Pavle AMON, delavec tozda IRRP — INŠTITUT:

- za 30 let v naši delovni organizaciji,
- za prenašanje znanja in izkušenj na svoje mlajše sodelavce,
- za strokovno poglobljeno izdelavo tehnične dokumentacije na dvajsetih večjih in zahtevnejših objektih, med njimi nekaj tudi za tuji trg.

Alojz MENCEJ, delavec tozda IRRP — INŠTITUT:

- za 60. življenjski jubilej in večletno delo v naši delovni organizaciji,
- za izredno prizadevnost pri projektiranju in konstruiranju velikega števila vodnih turbin za Turčijo, Indijo, Sirijo, Gvinejo, Novo Zelandijo in Argentino ter za domače naročnike, med drugim za HE Zakučac — eno najmočnejših jugoslovanskih turbin (152,6 mW), ter za
- večletno delo v DPO in na prostovoljnih delovnih akcijah.

Danilo RADETIČ, delavec tozda IRRP — INŠTITUT:

- za svoj 35. letni delovni praznik v naši delovni organizaciji,
- za strokovno dognano izdelavo turbinske opreme tudi največjih izmer za Kenijo, Peru, Irak ter za HE Kozala in Obrovac,
- za iskanje novih rešitev, ki bistveno zmanjšujejo uvozne komponente opreme, celo v primerih, ko investitor za ostale dele opreme pogosto tehta kooperacijo s tujimi dobavitelji.

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM:

Franc JEVNIKAR, delavec tozda Servis:

- za 30 let dela v naši DO,
- za oblikovanje in uveljavitev organizacije servisne dejavnosti in z njo povezanih investicijskih vlaganj,
- za uresničevanje družbenoekonomskih odnosov in samoupravne dejavnosti in načrtovanih poslovnih rezultatov.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM:

Franci ČOPI, delavec tozda IVET:

- za večletno delo pri vzdrževanju strojev in naprav, ter
- za dolgoletno delo v samoupravnih organih ter v družbenopolitičnih organizacijah v DO in izven nje.

(Dalje na 5. strani)

Čestitali so nam...

Nagrada je v naših rokah, s tem pa tudi obveznost, da bomo litostrojski delavci še naprej z dobrim gospodarjenjem kar največ prispevali k razvoju in izgradnji Jugoslavije

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

TELEX X TELE

OB VISOKEM IN DRUŽBENO POMEBNEM PRIZNANJU NAGRADE AVNOJA DELOVNEMU KOLEKTIVU ISKRENO ČESTITAM VAŠI DELOVNI USPEŠI VISOKA DELEŽKA VAM VREDNA ZAVEŠT KOLEKTIVA POGUMNI KORAKI V RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA IN CELOTNIM USTVARJALNOSTI DELAVCEV JE BILA IN OSTAJE VZOR IN VSPodbUDA VSEM IN OHRABRITELJ ZA NOVE ZMAGE VAM DOKAZUJE TITOVO IME POGUMNO STOPATE PO NJEGOVI IN NAŠI POTI PO SOCIJALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA VAŠI DELOVNI DOSEŽKI SO NAM V MNOGIH DELIH SVETA NAGRAJA AVNOJA JE PRISLA V PRAVE ROKE PREPRICAN SEM DA BOSTE V ISTO ODLOČNO DELAVSKI POGUMOM ZNANJEM IN STROKOVNOSTO V SAMOUPRAVNI ODNOSI VEŠPESNIŠKI USPEŠNEJE STOPALI PO POTI KI JE PRED NAMI IN SE USPEŠNO POPADALI Z VSEMI TEŽAVAMI IN BREMENI IN DOKAZOVALI KAKO JE MOGOČE OB LIVO GOSPODARSKI V SOCIJALISTIČNI SAMO PRAVNI ODNOSI NAJLEPŠE ČESTITKE ZELIM TUDI ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER

PREDSEDNIK SVAZNE KONFERENCIJE SSRNJ MARIJAN ROŽIC

Iskreno čestitam Litostroju ob dodelitvi letošnje nagrade AVNOJ za dolgoletno uspešno delo in razvoj. Želim tudi v prihodnje veliko novih delovnih uspehov in zmag.

Beograd, 11.12.1984

OB VISOKEM IN DRUŽBENO POMEBNEM PRIZNANJU NAGRADE AVNOJA DELOVNEMU KOLEKTIVU ISKRENO ČESTITAM VAŠI DELOVNI USPEŠI VISOKA DELEŽKA VAM VREDNA ZAVEŠT KOLEKTIVA POGUMNI KORAKI V RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA IN CELOTNIM USTVARJALNOSTI DELAVCEV JE BILA IN OSTAJE VZOR IN VSPodbUDA VSEM IN OHRABRITELJ ZA NOVE ZMAGE VAM DOKAZUJE TITOVO IME POGUMNO STOPATE PO NJEGOVI IN NAŠI POTI PO SOCIJALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA VAŠI DELOVNI DOSEŽKI SO NAM V MNOGIH DELIH SVETA NAGRAJA AVNOJA JE PRISLA V PRAVE ROKE PREPRICAN SEM DA BOSTE V ISTO ODLOČNO DELAVSKI POGUMOM ZNANJEM IN STROKOVNOSTO V SAMOUPRAVNI ODNOSI VEŠPESNIŠKI USPEŠNEJE STOPALI PO POTI KI JE PRED NAMI IN SE USPEŠNO POPADALI Z VSEMI TEŽAVAMI IN BREMENI IN DOKAZOVALI KAKO JE MOGOČE OB LIVO GOSPODARSKI V SOCIJALISTIČNI SAMO PRAVNI ODNOSI NAJLEPŠE ČESTITKE ZELIM TUDI ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER

OB VISOKEM IN DRUŽBENO POMEBNEM PRIZNANJU NAGRADE AVNOJA DELOVNEMU KOLEKTIVU ISKRENO ČESTITAM VAŠI DELOVNI USPEŠI VISOKA DELEŽKA VAM VREDNA ZAVEŠT KOLEKTIVA POGUMNI KORAKI V RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA IN CELOTNIM USTVARJALNOSTI DELAVCEV JE BILA IN OSTAJE VZOR IN VSPodbUDA VSEM IN OHRABRITELJ ZA NOVE ZMAGE VAM DOKAZUJE TITOVO IME POGUMNO STOPATE PO NJEGOVI IN NAŠI POTI PO SOCIJALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA VAŠI DELOVNI DOSEŽKI SO NAM V MNOGIH DELIH SVETA NAGRAJA AVNOJA JE PRISLA V PRAVE ROKE PREPRICAN SEM DA BOSTE V ISTO ODLOČNO DELAVSKI POGUMOM ZNANJEM IN STROKOVNOSTO V SAMOUPRAVNI ODNOSI VEŠPESNIŠKI USPEŠNEJE STOPALI PO POTI KI JE PRED NAMI IN SE USPEŠNO POPADALI Z VSEMI TEŽAVAMI IN BREMENI IN DOKAZOVALI KAKO JE MOGOČE OB LIVO GOSPODARSKI V SOCIJALISTIČNI SAMO PRAVNI ODNOSI NAJLEPŠE ČESTITKE ZELIM TUDI ZA DAN REPUBLIKE 29. NOVEMBER

OB PREJEMU VISOKEGA PRIZNANJA NAGRADE AVNOJ VAM V IMENU PREDSEDSTVA RK SZOL SLOVENIJE IN V SVOJEM IMENU ISKRENO ČESTITAM

PREDSEDNIK RK SZOL SLOVENIJE FRANC SETING

DELAVCEM TITOVH ZAVODOV LITOSTROJ OB PODELITVI NAGRADE AVNOJ IN VSEGA SRCA ČESTITAM. NAVIŠE DRUŽBENO PRIZNANJE ZA PRISPEVEK K VESTRANSKEMU GOSPODARSTVU IN DRUŽBENEMU RAZVOJU TITOVE JUGOSLAVIJE JE PRISLO V PRAVE ROKE. VASE DOSEŽKI, NA KATERE SMO VSI PONOSNI, SO TUDI VELIKA OBEZBA, TAKO KOT DOSEJ MORATE NEMAHNO SLEDITI ENOLOSKEMU RAZVOJU IN SE POSVEŠČATI V UVELJAVLJANJE IN UVELJAVLJANJE VARNOSTI, POGOJU ZA TO PA JE, DA SE NAPREJ VLAGATE V LASTEN RAZVOJ, V ZNANJE VASIH DELAVCEV IN NOVO OPREMO. UTRJEVATI MORATE VASE SODELOVANJE Z ZNANSTVENO-RAZISKOVALNIMI ORGANIZACIJAMI, UVAJATI MODERNO ORGANIZACIJO IN UPRAVLJANJE PROIZVODNIH PROCESOV. HKRATI PA SI MORATE ODLOČNO PRIZADEVATI ZA UTRJEVANJE IN RAZVOJ SOCIJALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA ZA UVELJAVLJANJE OBLASTI DELAVSKEGA RAZREDA.

VESTE, KAJ HOCETE IN KAJ VAM JE DELATI. TRONO SEM PREPRICAN, DA BOSTE TO TUDI URESNICILI IN S TEM — TAKO KOT DOSEJ — PRISPEVALI K NADALJNJEMU VESTRANSKEMU RAZVOJU SLOVENIJE IN JUGOSLAVIJE.

PREDSEDNIK
PREDSEDSTVA SR SLOVENIJE
FRANCE POPIT

OB PODELITVI NABEGA NAVIŠJEGA DRUŽBENEGA PRIZNANJA — NAGRADE AVNOJ — V IMENU SKUPSCINE SR SLOVENIJE ISKRENO ČESTITAM VSEM DELAVCEM LITOSTROJA. PREPRICAN SEM, DA BO TA NAGRAJA NADALJNA VZPOBUDA CELOTNEMU KOLEKTIVU ZA NOVE DELOVNE DOSEŽKE, ZA NOVE DOBRE POSLOVNE REZULTATE IN ZA NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVNIH SOCIJALISTIČNIH ODNOSOV V KOLEKTIVU IN V CELOTNI NAŠI DRUŽBI.

PREDSEDNIK SKUPSCINE SR SLOVENIJE
VINKO HAFNER

OB PODELITVI NAGRADE "AVNOJ", KI STE JO PREJELI ZA LETA USPEŠNEGA RAZVOJA, ZA DOBRO POSLOVANJE, USPEŠNO IZVOZNO NARAVANOST IN SAMOUPRAVNO VEPOZNAVANJE NA SKUPNEM JUGOSLOVANSKEM TRGU, ISKRENO ČESTITAM VSEM DELAVCEM "LITOSTROJA".

OBESEM ZELIM SE NAPREJ VELIKO DELOVNIH USPEHOV.

PREDSEDNIK CENTRALNEGA KOMITEJA
ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE
ANDREJ MARINC

DRAGI TOVARIŠI! SPREJEMITE PRISRČNE ČESTITKE OB PODELITVI NAVIŠJEGA JUGOSLOVANSKEGA DRUŽBENEGA PRIZNANJA AVNOJA TO PRIZNANJE STE SI NEODVNO ZASLUŽILI S SVOJIM UPORNIM USTVARJALNIM DELOM VELIKO ZAVETOSTJO ZA POVEČEVANJE STORILNOSTI IN V RAZVOJ SOCIJALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA LJUBLJANA JE BILA VEDNO PONOSNA NA TITOVE ZAVODE LITOSTROJ IN JE V VASER KOLEKTIVU VIDNO ČUTILA OPORO ZA NAPREDNE PROGRAME IN POSKUSNE RAZVOJNE NAČRTE V ZNANJU KESTNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV VAM ZELIM OBILNO NOVIN USTVARJALNIH DELOVNIH USPEHOV

JOZE SMOLE

Iskreno Vam čestitam ob podelitvi nagrade AVNOJ in želim še naprej ustvarjati in uspešen razvoj.

Predsednica skupščine občine
Ljubljana — Šiška
Anka Tominšek

V imenu Skupščine mesta Ljubljane in osebno čestitam vašim delovnim zmazam in zlasti ob dejstvu, da se je vaša delovna organizacija uvrstila med avnojevske organizacije.

Predsednica
Skupščine mesta Ljubljane
Tina Tomlje

9. december - dan šole

V naši šoli smo prvič praznovali dan šole, posvečen obletnici rojstva velikega revolucionarja tovariša Franca Leskoška-Luke. Sklep o tem, da bo 9. december dan šole, je sprejel letos svet tozda SŠTS. Naš tozd oziroma šola se je namreč na pobudo učencev in delavcev šole ter celotnega litostrojskega kolektiva v letošnjem letu preimenovala v Srednjo šolo tehniških strok Franca Leskoška-Luke.

Za dan šole še iščemo pota in načine praznovanja. Prvič smo se odločili, da povežemo ta dan z vsebinami kulturnih in interesnih dejavnosti učencev. Povabili smo tudi Pevski zbor Litostroj. Ker obiskuje šolo nekaj več kot 1000 učencev in nimamo večje dvorane, smo morali učence razporediti v dve skupini: polovica učencev se je vključevala v kulturne dejavnosti na različnih mestih izven šole v Ljubljani, polovica pa v šoli.

V šoli je bilo najbolj živahno. Učenci so se menjavali pri osmih različnih dejavnostih, ki so jih pripravili sami, nekaj pa učitelji.

V prvem delu proslave je imel svečano sejo svet našega tozda. Prisotni so bili delegati vseh štirih skupin delegatov: delavcev tozda, delegatov staršev, delegatov učencev ter delegatov družbene skupnosti. Med gosti — predstavniki naše tovarne, krajevne skupnosti in občine smo posebej toplo pozdravili hčerko pokojnega Franca Leskoška-Luke tovarišico Hedo Ivanušev. Predsednik sveta tozda tovariš Albert Mažgon je sporočil sklep sveta o poimenovanju šole po Francu Leskošku-Luki in

praznovanju 9. decembra kot dneva šole. Ravnatelj šole tovariš Hrabroslav Premelč pa je spregovoril o razvoju šole in njenih nalog v sedanjem času. Kulturni spored na proslavi je bil posvečen revolucionarnemu izročilu ter naši ožji in širši domovini. Občuteno sta ga izvajala recitacijska skupina učencev s kitaristom in Pevski zbor Litostroj, ki se mu za že tradicionalno sodelovanje najlepše zahvaljujemo.

Medtem, ko je imela proslava svečano vsebino, pa so bile aktivnosti učencev pri različnih oblikah dejavnosti zelo sproščene. Na šoli je bilo kot v čebelnem panju: vsaka skupina učencev se je organizirano držala nekaj časa pri posamezni dejavnosti. Vsak učenec je našel zase v nekaj urah prav gotovo marsikaj zanimivega. Tako je bilo na razstavi predmetov ljubiteljskih dejavnosti kaj videti: bogate zbirke značk in znamk, pletenine in čipke, ki so jih izdelale marljive roke naših deklet, zahtevni gobelini — ročno delo fanta, pa portreti, fotografije, risbe in že kar umetniške grafike v barvnih odtisih. Pozornost so vzbujali razstavljeni pred-

meti afriške ljudske umetnosti iz Zambije, ki jih je zbiral učenec, ko je živel nekaj let tam s starši, pa modeli jadrnic, radioamaterski oddajnik, narodna noša in športni rekviziti. Učenci IV.c so napolnili kar celo učilnico s svojimi predmeti. Vse to kaže na raznovrstne interese naših učencev pri njihovem udejstvovanju. Marsikdo, ki ne ve, kaj bi počel v prostem času, je tu našel dovolj spodbude.

Enako velja za razstavo interesnih dejavnosti učencev na šoli. Šestnajst krožkov, sekcij in organizacij učencev je na zanimiv način prikazalo vsako svojo dejavnost. Med njimi so poleg doslej znanih dejavnosti prikazali na novo svoje ulitke svobodne likovne ustvarjalnosti učenci metalurškega krožka, od učencev raziskovalno-inovacijskega krožka pa smo dobili informacijo o njihovi aktivnosti. Tudi ta lično urejena in zanimiva razstava je vzbujala precej pozornosti učencev in drugih obiskovalcev. Posebno mesto je imel Klub OZN, ki je na panojih v besedi in sliki predstavljal dan človekovih pravic in boj zatiranih ljudstev za svobodo ob tednu solidarnosti z njimi. Poleg te predstavitev so si učenci ogledali v kinodvorani film o osvobodilnih gibanjih in slišali, kako se Namibija bori za neodvisnost, za svobodo.

Zanimivo je bilo tudi v drugih prostorih. V treh učilnicah so učenci risali risbe na temo človekovih pravic, in to osvobodilnih gibanj, iz neke učilnice si lahko slišal igranje na različne instrumente — mladi glasbeniki so pripravili svojim sošolcem glasbeni užitek. Veliko obiskovalcev je imela računalniška učilnica. Na desetih mestih so delali učenci z računalniki. Radovedneži — zlasti učenci prvega letnika — so si lahko ogledali risalnico in nekatere delavniške prostore, ki jih še ne poznajo. Zopet

Slovesnosti ob poimenovanju šole po Francu Leskošku-Luki se je udeležila tudi tovarišica Heda IVANUŠ, Lukova hči

Na proslavi je zapel Mešani pevski zbor Litostroj nekaj pesmi, učenci pa so ob zvokih kitare recitali

v drugi učilnici je tovariš Cencen z diapozitivni in s svojo besedo približal učencem lepote Andov in umetnost nekaterih latinskoameriških dežel. Podobno je pokazal učenec svojim sošolcem diapozitive o potovanju po raznih deželah.

Tako je minilo dopoldne drugače

kot običajni šolski dan. Oblikovali so ga največ učenci sami. Pokazali so, kako znajo bogato izkoristiti svoj prosti čas, doživeli veliko lepega, se poglobili v čase naše bližnje revolucionarne preteklosti in v današnji čas.

H. Premelč

Vsako leto znova je aktualna bralna značka Bena Zupančiča

Učenci — bodoči livarji se preizkušajo tudi v umetniškem ustvarjanju (Foto: E. L.)

Boštjan Bitenc je razstavljal kaj nenavadne izdelke za fante — zares lepe gobeline

Proti rdečemu petelinu

Skoraj ni človeka, ki se tisti trenutek, ko je na televizijskih ekranih zagledal grozeča pogorišča tovarne vagonov iz Maribora ali rudnika Hrastnik, vprašal, kako pa je z mojo tovarno, pisarno, hišo ali stanovanjem. Ali sem izklopil vse električne aparate, zaprl vodo ali plin? Taka in podobna vprašanja so nas težila, dokler se nismo prepričali, da je vse v redu. Pri tem pa smo se tudi nekoliko bolj samozavestno pohvalili domačim ali znancem: »Saj imamo gasilce. To je njihova skrb. Saj so sami fejš fantje!« Res je, da so »fejš« fantje, res je tudi, da nam vedno pomagajo, ko nam prostore zalije voda, ko gori, ko zgubimo ključ od pisarne, ko je treba koga odpeljati v Klinični center. Vendar tudi oni niso nič drugega kot ljudje. Lahko jim olajšamo delo že s tem, da vsak dan, ko odhajamo domov, pogledamo, ali je izklopljen kuhalnik za kavo, pa pečica, s katero smo se čez dan greli, smo odvrgli cigaretno ogorke v papirja poln koš za smeti, so okna zaprta itn.

Lahko bi rekli, da gasilska dejavnost obstaja, odkar je človek odkril ogenj. Verjetno bi lahko tisto obdobje človekovega razvoja poimenovali tudi revolucijo v življenju človeka. Tako kot se ljudje podobnih pogledov in mišljenj radi sestajamo in pogovarjamo o skupnih interesih, tako so se že v preteklosti radi pogovarjali o ognju in ognjeni stihiji.

Pogovori in razmišljanja so tudi v naši delovni organizaciji, z željo po skupnem in načrtnem delovanju vseh tozd in delovnih skupnosti na področju varstva pred požari. Požarna varnost je danes pomembna družbena dejavnost za boj proti požarom. Gasilstvo se je danes tako razmahnilo, da bi lahko porabili kar precej strani našega časopisa za predstavitev specialnosti te pomembne dejavnosti, ki jo naša družba še kako potrebuje.

Požari povzročajo naši družbi vsako leto ogromno materialno škodo. Uničujejo naravna bogastva, plodove našega vsakdanjega dela, in v mnogih primerih terjajo tudi človeška življenja. Žal so v večini primerov posledica neupoštevanja požarnovarnostnih predpisov, malomarnega ravnanja s stroji in napravami, grelnimi telesi, s snovmi, ki povzročajo požare, posledica odvrženega cigaretnega ogorka in podobno.

Nevarnost pred požarom je povsod. Zato mora biti naša skupna naloga in skrb, da brez razmišljanja sodelujemo in se pridružujemo boju proti požarom.

To pomeni, da bomo uspešni le tedaj, če bo skrbel za varnost pred požarom vsak delavec v naši delovni organizaciji, ne pa samo dobro organizirana gasilska služba. Preprečevanje požarov in požarna varnost morata postati trajna vrednota vsakega delavca, postati morata del človekove kulture in vsega njegovega ravnanja. Minuli veliki požari naj bodo opomin vsakemu delavcu ali samoupravnemu organu, družbenopolitični organizaciji in drugim, da se bodo za uresničitev postavljenih ciljev vključili v množično akcijo pod geslom: »Med nami ni prostora za požar!« A. Burger

Paberkovanje

»V planu za leto 1985 vidimo, da je planiran večji delež finalne proizvodnje. Pri tem pa je TOZD PUM v precej neugodni situaciji. Ulitki za skupni proizvod so narejeni veliko prej kot je le-ta prodan. Mnenja smo, da bi se morala politika plačevanja korenito spremeniti.«

letni članski sestanek OOOZS TOZD PUM — 21. 11. 1984.

* * *

»IO še enkrat postavlja vprašanje vodstvu TOZD OB, katero je bilo postavljeno že na prejšnjem zboru delovnih ljudi. Kaj je glede začetka delovnega časa ob 6.00 uri in uvedbe drsečega delovnega časa? Informacija je potrebno podati na naslednjem zboru delovnih ljudi.«

12. redna seja IO OOOZS TOZD OB — 11. 12. 1984

Glasilo delavcev Titovih zavodov Litostroj izhaja mesečno (s posebnimi prilogi) v nakladi 6000 izvodov. Izdaja ga Odbor za obveščanje pri Konferenci OO sindikata Titovih zavodov Litostroj, ki je hkrati izdajateljski svet — Uredniški odbor: predsednik dipl. iur. Anton Tomažič in člani: prof. Hrabroslav Premelč, Tone Erman, Franc Kostec, Marjana Djulinac, Mirko Čepuran, Slobodan Nikolič, dipl. ing. Anton Brar, Toni Skušek, Srečko Pirc in odgovorni urednik Karel Gornik, urednik Marjana Meglič, tehnični urednik Estera Lampič, lektorica prof. Vesna Tomc. Telefon uredništva 556 021 (n.c.), interna 202, 246 — Tiska Tiskarna Ljubljana. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72

LETNA SEJA PROGRAMSKE KONFERENCE OOS

Uspešno delo sindikata

V petek, 7. decembra, je bila letna seja programske konference osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije Litostroj. Začel jo je predsednik KOOS tovariš Fadil Zec.

Po izvolitvi organov so bila podana tri poročila:

- o delu konference za leto 1984,
- finančno poročilo za obdobje april — september 1984 in
- poročilo nadzornega odbora.

V svojem poročilu o delu sindikata je tovariš Zec povedal, da je konferenca v letu 1984 delovala na osnovi programskih usmeritev, sprejetih na programsko volilni konferenci februarja, in na osnovi dokumentov 10. kongresa ZSS ter drugih političnih dokumentov. Sindikati so se pri svojem delu srečevali z najrazličnejšimi problemi in bili aktivni pri reševanju najpomembnejših vprašanj na gospodarskem in družbenopolitičnem področju.

Napori, ki smo jih v Litostroju vlagali v dvig proizvodnje in boljše izrabo delovnega časa, so obrodili uspehe. Dosegli smo vrsto pozitivnih rezultatov, kar dokazujejo že izredno dobri letošnji rezultati poslovanja.

Ob ostalih dejavnostih je sindikat skupaj z akcijsko konferenco ZK, s konferenco ZSM in samoupravnimi organi DO obravnaval polletne ter devetmesečne rezultate gospodarjenja. Zelo aktivno je sodeloval pri pripravi osnutka Pravilnika o delitvi sklada skupne porabe, v preteklem obdobju pa je bilo izpeljano tudi delovno tekmovanje kovinarjev v delovni organizaciji. Sindikat je sodeloval tudi na mestnem in republiškem tekmovanju kovinarjev, na katerem smo dosegli izredno dobre rezultate.

Svoja poročila so podale tudi štiri komisije:

Komisija za socialna vprašanja in družbeni standard je delala v skladu s potrebami v delovni organizaciji in v okviru določil Pravilnika o dodeljevanju solidarnostnih pomoči. Člani so sodelovali pri ustanovitvi društva delovnih invalidov Litostroj, pomagali so pri krvodajalskih akcijah, spodbujali preventivno zdravljenje v zdraviliščih in odobrili denarno pomoč nekaterim proslcem.

Samokritično so ugotovili, da so na zadnjih dveh področjih naredili dosti premalo, za kar je kriva tudi nepopolna zasedenost naše socialne službe.

Komisija za kulturo je delala po novem konceptu dela in dosegla zelo lepe uspehe. Na kulturnih prireditvah sta sodelovala naš pihalni orkester in mešani pevski zbor, pripravili smo dve likovni razstavi (predvidena je likovna sekcija Litostroj, ki bo zaživela naslednje leto), organizirana sta bila dva literarna večera, komisija je začela izdajati literarni bilten, ustanovljena je bila video sekcija, prišlo pa je tudi do kulturnih izmenjav z društvi in organizacijami zamejskih Slovencev.

Veliko je bilo storjeno tudi na področju približevanja kulture kar najširšemu krogu delavcev. Vedno večje je zanimanje za različne kulturne prireditve v Cankarjevem domu in drugod. Samo v novembru je bilo naročenih 470 vstopnic za različne predstave.

Komisija za šport in rekreacijo je bila tudi izredno delovna. To terjajo potrebe in interesi delovnih ljudi.

Zato smo na novo zaposlili kulturnega referenta, ki se poklicno ukvarja s športno rekreacijo v naši delovni organizaciji. V okviru komisije delujejo številne sekcije, sicer pa je delo komisije usmerjeno na množično športnorekreativno tekmovanje v okviru delovne organizacije in na sodelovanje reprezentanc na nivoju občine, mesta, letnih in zimskih iger sozda ZPS ter na sodelovanje z ostalimi DO. Veliko pozornosti bo potrebno posvetiti še športni rekreaciji in preventivi na tistih področjih v naši DO, kjer je to nujno potrebno.

Med razpravo na letni seji konference osnovnih organizacij sindikata (Foto: M. M.)

Komisija za kadrovska vprašanja se je spopadala z najrazličnejšimi težavami. Poročilo komisije ob zaključku mandatne dobe 1980-82 na žalost ni opozorilo na težave, ki so se pojavljale v tem obdobju. Zato je bila tudi zdaj premajhna skrb za izobraževanje delavcev in družbenopolitičnih delegatov.

Finančno poročilo je pokazalo, da je bil finančni načrt resnično preskopo odmerjen, zato smo med letom naredili rebalans načrta. Objavljeni stroški so tudi pokazali, da je bilo to upravičeno. Upamo le, da tudi popravljen finančni načrt ne bo pokazal rdečih števil!

V poročilu nadzornega odbora je bilo omenjeno, da je potrebno pravilno ovrednotiti finančni plan za naslednje leto, in razčleniti stroške ob obisku delegacij pri nas in naših delegacij na obiskih po Jugoslaviji in v tujini.

V razpravi, ki je sledila poročilom, je bilo rečeno, da se je treba kljub prenizko ovrednotenemu finančnemu načrtu obnašati bolj stabilizacijsko, da je potrebno izenačiti vsote za vse komisije, ki delujejo pri sindikatu, več govora pa je bilo tudi o najrazličnejših administrativnih težavah pri odobritvi preventivnega zdravljenja delavcev v zdraviliščih.

Tovariš Podbevšek je pripomnil, da je bilo poročilo kljub vsemu premalo obširno, oziroma, da je nakazovalo premalo težav in neuspehov, s katerimi se je srečeval sindikat. Zato je bil pozdravljen predlog, da se v prihodnje skupnemu poročilu konference dodajo tudi poročila osnovnih organizacij, ki se srečujejo z najrazličnejšimi težavami.

V razpravi je bilo omenjeno, da je bilo premalo skrbí posvečene socialni problematiki, da je povezava delegatov z bazo premajhna in da ima konferenca oziroma delavci premajhen vpliv na obravnavanje in popravke aktov, ki jih nalaga nova zakonodaja. Oster protest je bil izrečen tudi proti neangažiranosti konference pri razpravi o nadurnem delu in pri davčni politiki. Glede na nujnost posameznih del v tovarni in na pomanjkanje delavcev je nadurno delo še kako potrebno, ne ukrenemo pa nič, da bi potrebe izpeljali tudi v praksi.

V nadaljevanju sestanka so bile soglasno sprejete programske usmeritve konference za naslednje obdobje. Tovariš Kosi pa je podal informacijo o gospodarskem načrtu za naslednje leto. Razprava pri obravnavi gospodarskega načrta se je dokaj razvnela, tovariš Volfand, ki je

nadomeščal generalnega direktorja, pa je z velikim optimizmom in tudi veliko mero odgovornosti prikazal stanje, kakršno je sedaj, in kakršnega pričakujemo v naslednjem letu.

Ob koncu sestanka so člani potrdili komisijo za pripravo na 11. kongres ZSS in 10. kongres ZSJ, razpravljali so še o ustanovitvi aktiva invalidov, ki bo v decembru, in pozdravili predlog tovariša Zeca, da drugo leto ustanovimo Klub upokojencev Litostroj, ki bo pomagal reševati najrazličnejša vprašanja in probleme naših upokojencev.

M. M.

PORTRET Milan Valentinčič

Zaradi neljube napake, ki je nastala pri tiskanju časopisa, je bil portret tovariša Milana Valentinčiča poln napak, zato ga danes v celoti ponavljamo. Tovarišu Valentinčiču pa se opravičujemo.

Razlog, zaradi katerega smo tokrat izbrali tovariša Valentinčiča je ta, da je bil rojen na isti dan kot naša republika — in sicer 29. novembra. Po letih je sicer nekoliko starejši, ker je rojen leta 1931, vendar nič ne de. Sam pravi, da je tako čisto v redu, saj ima zaradi prostih dni več časa za praznovanje.

Rojen je bil v Bičju blizu Taborske jame, kar je okrog 6 km od Grosupljega. Zelo dobro se spominja vojnih let, saj jih je preživel v dobi, ko so mladi ljudje zelo občutljivi in dojemljivi. Ostal je strah pred napadi, pred padajočimi granatami in avionskimi napadi. Res je, da tam ni bilo kakšnih večjih bitk, vendar je vojna tako kot povsod pustila globoke sledi v ljudeh.

Leta 1949 se je zaposlil v Litostroju. Končal je poklicno šolo in se izučil za strojnega ključavničarja. Do ločitve Prodajno-projektivnega biroja (prej PPB) je bil lokacijsko izven Litostroja, na Gospodarskem razstavišču, potem pa je prišel v upravno stavbo in je zdaj v tozdu

Sklepi konference

● Delo kadrovske komisije pri KOOS kakor tudi osnovnih organizacij mora biti kontinuirano in ne kampanjsko. Brezpogojno je treba upoštevati družbeni dogovor o kadrovske politiki ter usmeritve o vodenju politike. Sprotno je treba spremljati delo delegatov na vseh ravneh delegatskega sistema. Potrebno je tudi tako pristopiti k evidentiranju delegatov za volitve v letu 1986, pri tem pa paziti, da bomo za pomembnejše in odgovornejše funkcije evidentirali ustrezne delegate, in sicer na vseh ravneh delegatskega sistema.

● Na področju urejanja notranje zakonodaje — tako pri izdelavi kot pri dopolnjevanju samoupravnih sporazumov in pravilnikov na ravni tozdov in delovnih skupnosti ter delovne organizacije, konferenca OOS zahteva, da strokovna služba takoj pripravi program izdelave aktov z nosilci in roki, kot je na svoji 37. seji že sklenila komisija za spremljanje in uresničevanje zakona o združenem delu, kar je bil tudi sklep 12. redne seje delavskega sveta delovne organizacije.

● Za uveljavljanje politike nagrajevanja in na podlagi že veljavnega zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu je potrebno takoj pristopiti k izdelavi predloga za delitev OD iz naslova minulega dela in stalnostnega dodatka, kar je bil tudi sklep 44. seje komisije.

● Pomembnejše teme, ki so na dnevnih redih delegatske skupščine in SIS, morajo biti obvezno obravnavane na konferenci OOS in tudi na delavskih svetih tozdov in delovnih skupnosti.

● Na področju socialne politike je potrebno pripraviti konkreten program preventivnega zdravljenja, kakor tudi proučiti možnosti preventivnega letovanja starejših delavcev in delavcev, ki delajo v težkih pogojih. Preventivna letovanja naj bi bila v naših počitniških domovih pod strokovnim vodstvom.

● V letu 1985 moramo na nivoju delovne organizacije Litostroj ustanoviti klub upokojencev naše delovne organizacije.

● Konferenca OOS je obravnavala plan za leto 1985 in zadolžuje vodstva tozdov in delovnih skupnosti za realizacijo sprejetih planskih obvez v letu 1985. Enako zadolžuje tudi vse delavce družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov tozdov in delovnih skupnosti, kot tudi vse zaposlene v Litostroju, da plan za leto 1985 brezpogojno realizirajo.

● Za priprave na 11. kongres ZSS in 10. kongres ZSJ je konferenca OOS imenovala odbor za pripravo predkongresne aktivnosti. Za nosilce nalog so bili imenovani Zvonimir Volfand — s področja pridobivanja skupnega prihodka, Bojan Zupancič — s področja nagrajevanja po delu in socialna služba kadrovskega sektorja — s področja socialne problematike.

PRIPOROČILA:

● Konferenca OOS Litostroj zadolžuje vse izvršne odbore OOS, da organizirajo razprave o financiranju mešanega pevskega zbora Litostroj iz osebnih dohodkov delavcev zaposlenih v Litostroju. Zato je potrebno pripraviti predlog o višini prispevka glede na program dela in finančne potrebe. Za pripravo predloga so zadolženi kulturna komisija pri konferenci OOS in vodstvo mešanega pevskega zbora.

● Ker še vedno ni rešen problem barakarskega naselja v Korotanski ulici, je vodstvo konference OOS zadolženo, da naveže stike z izvršnimi odbori OOS oziroma konferencami tistih delovnih organizacij, v katerih so zaposleni stanovalci teh barak. To naj bi bil namreč eden od načinov reševanja tega perečega problema, ki ga doslej še ni uspelo rešiti niti službam v delovnih organizacijah niti družbenopolitičnim skupnostim občinske skupščine.

IRRP. Tu dela zdaj že skoraj 20 let kot vodja oddelka za industrijsko opremo, kjer opravljajo usluge oziroma manjša naročila za strojne in druge dele.

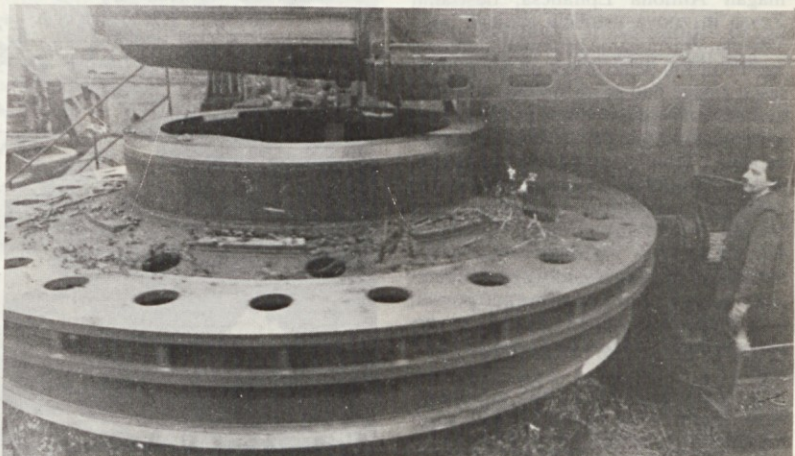
V Litostroju mu je všeč in se tu dobro počuti. Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da bo ostal tu tudi do upokojitve. Prav nosen je na razvoj Litostroja v zadnjih letih in meni, da je tudi razvojni program pravilno izbran. Še posebej pa mu je všeč, da temelji naš razvoj na lastnem znanju in ne na tujih licencah.

Čeprav po rodu Dolenjec, je postal že pravi Ljubljčan. Od Litostroja je dobil dvosobno stanovanje na Djakovičevi cesti, pred desetimi leti pa se je preselil v svojo hišo v Guncijah. Rešil se je hrupa Integra-

love remize in se preselil v hišo, kjer mu največ časa vzame vrt in razna drobna opravila, ki pa jih rad in z veseljem opravlja. Veliko prostega časa preživi z ženo in hčerko — srednješolko, zelo rad pa tudi gobari in hodi v hribe. Njegova velika ljubezen je Sorica, kamor zelo rad pelje tudi prijatelje in sorodnike. Je pač človek tiste vrste, ki vidi lepoto planine tudi poleti in ne le skozi oči navdušenih smučarjev.

V prostem času tudi rad bere — predvsem knjige o partizanski zgodovini, poletja pa preživlja na morju, malce na sprehodih po gozdovih in planinah, največ pa okrog hiše in na vrtu. Ob dnevu republike in seveda njegovemu prazniku, mu iskreno čestitamo!

M. M.

Struženje turbinskega pokrova za HE Solkan III., ki je bil naknadno naročen in ga izdelujemo po isti dokumentaciji. To naročilo je eno prednostnih, ki jih imamo trenutno v delu

ČESTITALI SO NAM

Jurij Pokorn — generalni direktor DO KONUS, Slovenske Konjice
Delavci delovne organizacije »14. oktober«, Kruševac
Uredništvo časopisa Privredni pregled, Beograd
Delavci Kovinarske, Krško
Delavci Splošnega združenja industrije predelave kovin Jugoslavije
Predsedstvo občinskega sveta ZS Ljubljana-Šiška
Delavci Tehno-impeksa iz Ljubljane
Delavci Minela-Kotlogradnje
Delavci Interexporta iz Beograda
Delavci Kovinarskega zavoda »Tito« iz Skopja
Športniki TAK Olimpija iz Ljubljane

S POTI PO IZRAELU — piše Milan Nolimal (2)

Evenu Shalom, Shalom Elehem

Izrael v očeh turista

Jeruzalem je bilo mesto, ki me je najbolj pritegnilo in kjer sem ostal dlje. Zgodovina mesta datira 3000 let nazaj. Preveč prostora bi zavzelo naštevjanje zgodovine, vzponi in padci mesta. Samo mesto je res orientalsko srednjeveško središče, kjer se je čas pred stoletji ustavil. V njegove ozke ulice ne more noben avtomobil. Vse nosijo, vozijo v samokolnicah in prenašajo na mulah in osličkih. Mesto je vključeno v obzidje stare rimske trdnjave in nekdanjega gradbenega podviga kralja Davida. Stari Jeruzalem je razdeljen na štiri dele: v jugovzhodnem delu je armenska četrt, kjer živijo armenski kristjani, med njimi in tempeljsko ploščadjo je židovska četrt, kjer v zadnjem času Židje pospešeno gradijo stanovanja, šole in molilnice, na severu in vzhodu je krščanska četrt, na zahodu pa muslimanska četrt. Stari del pa obkroža novi moderni Jeruzalem s prelepimi stavbami, zgrajenimi s poslušom za staro, iz rezane kamna. Mesto se hitro širi na vse strani.

Masada — trdnjava iz 40. let, judovski simbol

Turisti si vedno najprej ogledajo Zid žalovanja. Ogromni kamni, ki sestavljajo zahodni del tempeljske ploščadi, so ostanki Herodovega templja. Tempelj je bil res porušen, toda nikoli v srcih pravovernih ortodoksnih Judov. To je kraj, kamor hodijo molit. Resni v klasično črnino oblečeni in s klobukom pokriti stari Žid ob v uniformo oblečenem mlademu vojaku z avtomatom čez ramo. Oba skupno molita, bereta odlomke iz Talmuda in sta svojevrsna atrakcija za fotoaparate turistov. Nekateri so ogrnjeni s kosom blaga, ki ima modre proge. Imenuje se talit in je ostanek nekdanjega oblačila iz enega kosa. To ogrinjalo nosijo samo moški. Poleg tega si privezujejo na roko in čelo usnje no škatico s svetimi citati, kar se imenuje mezuzah. To imajo tudi doma na podbojih vrat, prav tako iz verskih razlogov. Dan počitka je sobota. Strogi verski predpisi Židom takrat prepovedujejo vsako delo, še prehajajo lahko ta dan le 1800 korakov. Vso hrano pripravijo že prejšnji dan. Do absurda smešne so njihove verske debate ali se sme pojediti jajce, ki ga je kokoš znesla na sobotni dan popolnega počitka. S tem »sabbatom« kar močno pretiravajo. In ker nekaj podobnega počno kristjani v nedeljo, muslimani pa v petek, je Jeruzalem tri dni napol paraliziran. Židovski verski prazniki so praznik opresnikov (pasha), praznik šotorov (sukkot) in praznik tednov (šebbout). Trajajo po osem dni. Še en praznik pa je zlasti slovesen — praznik počastitve templja (hanukka). Židje iz rodu Makabejcev so premagali Antioha Epifanesa, odstranili Zevsa in znova ustoličili svojega boga Jahveja. Praznovanje ne temelji toliko na zgodovinskih dejstvih kot na legendi vojaške zmage nad sovražnikom, ki pripoveduje kako je enodnevna zaloga posvečenega olja, ki so ga Makabejci uporabljali v templju, trajala kar osem dni, dokler niso dobili novega olja. Na ta dan prižbo po sinagogah in domovih poseben svečnik (Menorah) z osmimi svečami in eno za rezervo. Čudoviti primerki teh svečnikov zbujajo občudovanje v izraelskem muzeju. Luč sveče ima pač povsod svoj simboličen pomen, zlasti še v verskem smislu in v obredju posameznih religij.

Blizu Zida žalovanja je tudi mošeja Al aqsa (Hram Svete skale). Zgradili so jo muslimani v začetku 8. stoletja. Mošeja je velika dvorana s sedmimi ladjami, s pročeljem, okrašenim z lepo modro-belo ornamentiko. V dvorani je poseben zvišen prostor, kjer se bere koran. Na vsaki strani tega prostora sta dva poveznjena ste-

bra, ki sta medsebojno tesno povezana. Legenda pravi, da ne moreš priti v nebesa, če ne moreš iti tu skozi. Stebri so dokaj obrabljeni, kar dokazuje, da mnogi vnaprej poskušajo, ali so »zreli za nebesa«. Tudi sam, čeprav nisem musliman, sem poskusil. Precej tesno, ampak šlo je skozi. Hvala Alahu! Tako se mimogrede obide pet stebrov muslimanske duhovnosti: šahada ali izpoved vere, obredna molitev ali salat, žekat ali davek v korist siromaku, post v mesecu ramadanu in kot zadnji steber, romanje v Meko. Uf, precej naporno vse skupaj...

In prav to čudovito mošejo so izraelski ekstremisti pred kratkim hoteli razstreliti. In zaradi nje poziva ajatola Homeini na sveto vojno za mošejo El aqsa. Verska nestrpnost pač ne pozna meja. Od Levjih ali Štefanovih vrat po ulici Bab Sitti Mariam se pride do samostana sionskih sester Ecce Homo. To je nekdanja palača Heroda Velikega. Tu na dvorišču Antonije je bil Kristus obsojen na smrt in tu se začenja križev pot na Kalvarijo. Še danes krščanski romarji tu vsak petek ob treh popoldne ponovno prehajajo celotno pot

dovnik ter zapiske skrbno hranijo. Blizu Betlehema je spominski muzej žrtev druge svetovne vojne. Prostrana dvorana je polna dokumentarnih fotografij nacističnih zločinov, tla so tlakovana s kamni, ki so jih prinesli iz taborišč, vmes so plošče z napisi: Auschwitz, Mathausen, Treblinka, Rawensbruck, Jasenovac... in zraven številno žrtev. Vmes se v dvorani oglašajo na traku posneto ptičje petje. Kraj je moreč in grozljiv. Pod nogami škrti pepel iz krematorijev.

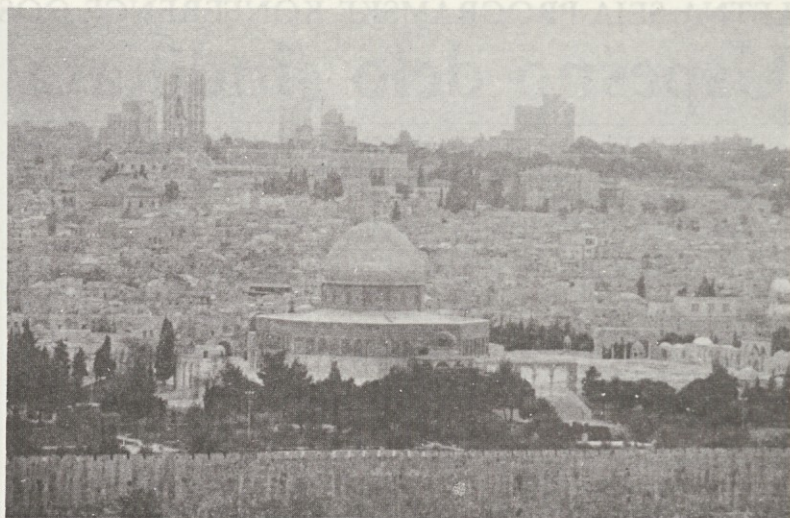
Naslednje dneve sem preživel na poti okrog Mrtvega morja. Res je koncentracija soli izredna. Morje leži sredi puščavskega peska. To je najnižja zemeljska depresija, saj je kar 400 m pod gladino, na kateri se nahaja Sredozemsko morje. Mrtvo morje ima le en stalen dotok vode — reko Jordan. Ta priteka iz Ganareškega jezera in v širokih, lenih zavojih spotoma namaka pokrajino. Sredi puščave so kontrasti močni. Mesto Jeriha je prava oaza. Voda je pogoj za palme, kaktuse, limonovec, evkaliptuse, topole, in bore. Tu uspevajo marelice in hruške, mandeljni in fige, limone, pomaranče, grenivke in granatna jabolka. Posebnost pa je drevo myrobolanum. To je balzam iz Jerihe. Blizu so votline starodavne sekte v Qumranu. Tu so sredi puščave v samoti nastali pred 2000 leti rokopisi, ki so dokaz za avtentičen izvor krščanstva. Nedaleč proč so ostanki slovite Masade. Od tu gre pot skozi Sihem v Samarijo in Deseteromestje. Kako drugačna je večno zelena Galileja z ravninami Jezreel in Megiddo, lepimi mesti Nazareth in Kano Galilejsko. Tu je doma vinska trta in dobro vino. Ne vem, zakaj ga je Kristus delal iz vode. Tisto, ki sem ga jaz poskusil, je bilo izvrstno. Tu je mestece Hattin, kjer je prišlo do križarskega zloma. Križarji so hoteli Saladinovi vojski vzeti Tiberijado. Blizu vasi Hattin, kjer je danes vzoren kibuc, je prišlo do spopada. Padlo je okoli 20.000 križarjev, 30.000 pa so jih zaslužili. Poraz je bil res strašen. V Damasku si takrat (leta 1187) za par sandal lahko kupil krščanskega sužnja — ujetega križarja!

Na severu države je »drugo morje« — Galilejsko jezero. Ob njem mesta Tiberijada, Magdala, Kafarnaum in Betsajda. Jezero je bogato rib. Slove ribe Sv. Petra, ki imajo po legendi tako velik gobec, da požrejo lahko nekdanji rimski denarius. V preteklosti so tod imeli ribiči težko življenje. Zaradi strogih verskih predpisov so morali ribe prebrati in izločiti »nečiste«, ki jih Židje niso smeli uživati: some, jegulje in piškurje. Zaradi sobotnega praznika so bili večkrat tudi lačni, saj niso smeli loviti. Povezovali so se v večje skupine 6—8, ki so skupno lovili, da je bil lov uspešen.

Blizu je izvir reke Jordan. Sam izvir je nedostopen zaradi zasutih skal ob potresi. Voda prihaja na dan niže v malem jezercu. Okolica izvira je polna v skalo izdolbenih kapelic z napisi iz helenistične dobe. Kraj je posvečen bogu Panu, ki je bog naravnih moči in vesoljnega življenja. Zdi se, da ima izvir mitološko vsebino. Voda reke Jordan je vir rodovitnosti in življenja. Nad izvirom je Golanska planota, znana po tankovskih bitkah. Izraelci bi radi iz Golana naredili žitnico za vso državo. Zato veliko investirajo v priravnanje. Napeljali so vodo iz Galilejskega jezera, tla so globoko preorali, pospravili kamenje in začeli s setvijo. Žetev je odlična. Tudi sredi puščave ravno po podobno. Vrtajo in črpajo vodo, s katero namakajo. Sredi puščave so plantaže paradiznika, jagod in nasadi vinske trte. To zahteva velika sredstva in mnogo vloženega dela, se pa bogato obrestuje. Blizu Tel Aviva je starodavna trdnjava Akko. Leži ob morju, ki zaključuje haifski predel. Trdnjava ima burno zgodovino. Podajali so si jo Egipt, Asirija, Perzija, Grčija, Rim, zanj so se borili tudi križarji. V bitki se je proslavil Rihard Levjesrečni. Zajel je 2700 talcev in jih dnevno po 450 pobijal pred mestnimi vrati, da bi prisilil Saladina, naj izpusti ujetje Franke ter izplača odškodnino 200.000 zlatnikov. Okrutnost in pohlep križarjev nista imela meja. V tej trdnjavi so imeli zaprtega tudi Moshe Dajana in prav tu je izgubil oko med zasliševanjem. Od tod torej tista znana črna preveza čez oko, za katerega zmotno mislijo, da ga je izgubil v vojni. Vzhodnjaške metode zasliševanja so precej okrutne in izvirajo iz muslimanskega šeritskega prava.

V bližnji Haifi je brusilnica južnoafriških diamantov. To so postavili Židje, ki so emigrirali iz Amsterdama.

Ob koncu bi sklenil nekaj misli o tej deželi. Tu, kjer se prepletajo religije in kulture, je trajen mir težko doseči. Vsakdo vidi le lastne interese in vsak vsiljuje drugim svoj prav. Kakšna škoda! Dežela je prelepa in izredno pestra, ljudje pa žive v odkritem medsebojnem sovraštvu: Židje bi najraje poglani muslimane čez

Jeruzalem — v ospredju mošeja El aqsa

mejo, ti jim vračajo s terorističnimi akcijami, hkrati pa so nenehni nemiri na vseh mejah. Koliko časa bo to še trajalo? Premalo časa sem prebil med njimi, da bi lahko sodil. Lahko sem samo sočustvoval nad njihovim položajem. Eni kot drugi so nestrpni, napeti in brez smisla za razumevanje. Ali bodo res dokončne odločitve določene le s silo! Tako eni kot drugi imajo pravico do življenja na tem prostoru. Toda eni in drugi povzročajo nemire.

Oboji pa se otepajo odgovornosti za nastali položaj. Židje hodijo okrog z orožjem, v službo, v šolo, na izlet, povsod srečuješ vojake in civiliste, moške in ženske, ki nosijo orožje.

Ali bo možno kdaj po hemingvejsko reči: »Zbogom orožje« ...?

Ali bo kdaj Jeruzalem res mesto miru? Kot ironija zveni izraelski pozdrav: »Evenu shalom, shalom elehem«.

(Mir s teboj, naj bo mir s tabo) ...!

(Konec)

Avtor z izraelskima vojakoma na straži pred mošejo El agso

Zdravo, vojaki!

Končno je prišel čas, da se po nekajmesečnem zatišju ponovno oglasimo v rubriki Zdravo, vojaki. Počasi, vendar vztrajno se bližajo zimski dnevi. Upamo, da boste imeli kaj več časa za pisanje. Veliko vas je vojakov po vsej Jugoslaviji, veliko je tudi zgodb iz vašega življenja. Zatorej, fantje, svinčnik v roke in pišite nam!

Sprašujete, kaj je novega v delovni organizaciji. Premalo je časa, da bi vam lahko vse naštel, zato pa temeljito preberite in prelistajte današnje številko časopisa. Poudariti pa le moram, da je naša delovna organizacija prešla Avnojsko nagrado. To veliko priznanje je zasluga tudi vseh vas, Litostrojčanov, ki služite vojaški rok.

Od zadnjega oglašanja v rubriko Zdravo, vojaki! se je nabralo precej pisem s pozdravi in željami za uspešno delo. Veseli nas, da ni več toliko problemov glede prejetja časopisa ter da vam v vojski ni dolgčas.

Pozdrave so poslali: Gorazd ŠTEMPELJ iz Prištine, Slavko ŽUŽEK iz Travnika, Ismir BAHTIĆ iz Petrovca na Mlavi, Slavko KOŽELJ iz Pančeva, Igor LOZEJ iz Ptuja, Tomaž BRINOVEC iz Sombora, Gorazd JANKOVIĆ iz Tuzle, Izidor KOZAMERNIK iz Titograda, Franci LAVRIĆ iz Beograda, Josip TUTIĆ iz Tuzle, Andrej JAMNIK iz Tuzle, Svetomir JURIĆ iz Ajdovščine, Vinko PODLOGAR iz Uroševca, Nihaj HAJDAREVIĆ iz Titovega Velesa, Rasim BEJTIĆ iz Kumanova, Rajko PIRNAT iz Pirota, Peter ŠUŠTARŠIĆ iz Beograda, Mitja STARMAN iz Bileče, Andrej FRANTAR iz Postojne, Jože BLATNIK iz Čapljine, Miro VIDRIH iz Beograda, Darko VEHRAR iz Knina, Marjan FABJAN iz Mostarja, Senad ALIBEGIĆ iz Doboja, Milan UDOVIĆ iz Bara, Pavel RUPNIK iz Titovega Velesa, Branc GORIČAR iz Tuzle, Mirko ČAMPA iz Sarajeva, Franjo VUK iz Beograda, Bojan KOS iz Karlovca, Ivan PEČJAK iz Zaječarja, Zlato GREGORIĆ iz Prilepa, Lojze REPAR iz Banjaluke, Borut ŠESEK iz Sombora, Matevž JEKLER iz Sinja, Ivan LONČARIĆ iz Ajdovščine, Vili MJADIĆ iz Varaždina, Zoran JOVIĆ iz Zagreba, Jovan VIDOVIĆ iz Negotina, Damir

ŠEBIJAN iz Pirota, Branko HUZZAK iz Šibenika, Boro ČANČAR iz Titove Mitrovice, Aleš SIMONČIĆ iz Kičeva, Matjaž GARIN iz Travnika, Robert KOLEŠA iz Strumice, Miha TOMINEC iz Niša, Stane NOVAK iz Titove Mitrovice, Ivan PONGRAČIĆ iz Požarevca ter Muhamed ŠABIĆ iz Varaždina.

Vsem vojakom, ki ste nam pisali, se zahvaljujemo za prejete pozdrave in čestitke ob prazniku dneva republike.

Po že ustaljeni obliki pa vam ponovno poudarjamo naslednje:

Delavec, ki je odsoten z dela zaradi odslužitve oziroma doslužitve vojaškega roka, se ima pravico v 30 dneh od dneva, ki je v vojaški knjižici zapisan kot zadnji dan vojaškega roka, vrniti na delo v to temeljno organizacijo združenega dela (TOZD) k opravljanju svojih prejšnjih del in nalog ali k drugim, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi in z delom pridobljeni delovni zmognosti. Priporočamo vsem delavcem, ki se vračate z odslužitve vojaškega roka, da se čimprej prijavite oziroma zglosite v kadrovske službi — sprejem glede dogovora, kdaj boste pričeli delo.

Ponovno naj zapišemo, da morate ob nastopu službe imeti naslednje dokumente: vojaško knjižico, osebno izkaznico, odjavno — prijavi list in začasno civilno prijavnico (samo za tiste, ki začasno prebivajo v Ljubljani). Brez navedenih dokumentov se ne morete zaposliti in si s tem povzročate težave ter seveda nezadovoljstvo.

Vojaki, delavci naše delovne organizacije! Pišite nam o vaših doživljajih iz vsakdanjega življenja, saj smo prepričani, da je v različnih krajih naše domovine marsikaj zanimivega. Vaše prispevke bomo objavili v našem časopisu in seveda poslali tudi honorar!

Bliži se 22. december — dan JLA ter seveda novo leto 1985. Za oba praznika vam želimo veliko sreče, zadovoljstva ter da še naprej vestno in zavzeto čuvate našo samoupravno, socialistično ter neuvrščeno državo.

V. Štruklec

Naš odnos do izumov

Od industrijske razvitosti neke države je odvisno število izdanih patentov. Nekdanja Uprava za patente, sedaj Zvezni zavod za patente v Beogradu izdaja patente od leta 1921. Od takrat pa do sedaj je bilo priznanih približno 37.000 patentov. V tem času je bilo v Zvezni republiki Nemčiji in prav tako v franciji izdelanih precej preko milijon patentov, v ZDA pa preko 3,5 milijona. Število prijav je bilo znatno večje, saj je povprečno za vsako tretjo prijavo po končnem preizkusu izdan patent.

Za vsako prijavo trosijo izumitelji čas in denar v upanju, da bodo s svojim izumom izboljšali položaj obstoječega stanja tehnike, za sebe pa pridobili materialno korist in priznanje. Pri iskanju rešitev za svoje zamisli se inovatorji srečujejo z vrsto težav, nazadnje pa zelo pogosto drugi uporabijo njihove zamisli. Naknadno iskanje pravic prednosti je povezano z dolgotrajnim dokazovanjem in z dodatnimi stroški. To se največkrat zgodi v primerih, ko je izum realiziran ali prodan že pred prijavo patenta:

Pri nas v Jugoslaviji uživa izumitelj začasno zaščito že od vročitve prijave patenta, v drugih državah pa ni tako. V ZR Nemčiji velja učinkovita zaščita šele po objavi patentne prijave, kar je za izumitelje manj ugodno kot pri nas. Za tiste, ki jim področje inovacij ni povsem domače, naj navedem definicijo za pojem, ki se pogosto sliši: PATENT.

Patent ali patentni spis je pravna zaščita izuma, torej se dajejo patenti za zaščito izumov.

Izum pomeni novo rešitev opredeljenega tehničnega problema, ki je rezultat ustvarjalnega dela in ki je industrijsko in tehnično izvedljiv in uporabljiv v industrijski proizvodnji, ali v kakšni drugi gospodarski ali negospodarski dejavnosti! Izum je nov, če pred vložitvijo zahteve patentne prijave ni bil obsežen s stanjem tehnike.

Kakšen je odnos do izumov pri nas, kako je s tem v industrijsko bolj razvitih državah, zakaj mi ne zaščitimo naših izumov?

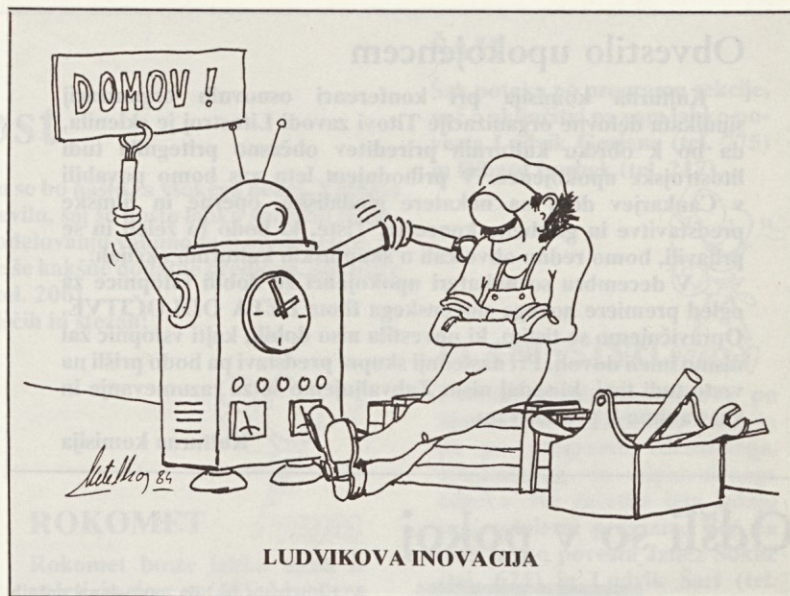
Tovarna takega formata kot je Litostroj, s takim proizvodnim programom, s takšnim številom specializiranih strokovnjakov bi morala imeti znatno večje število patentnih prijav. Vzrokov za to je več, vendar jih ne bom našteval; pač pa se moramo vprašati, zakaj sami izumitelji ne počajo zaščititi svojih izumov, čeprav pridobijo materialno korist in priznanje? Navedeno je že bilo, da izumitelji trošijo denar in čas za prijavo — zaščito izuma. V primeru, da gre za prijavo izuma, nosi vse stroške, ki nastajajo s prijavo izuma (po veljavnem Pravilniku za pospeševanje inventivne dejavnosti) tovarna, ki je tudi lastnik patenta, avtor pa mora izdelati načrte, skice, opis in vso patentno dokumentacijo. Delo pri pripravi dokumentacije za prijavo izuma pa je po novem »Zakonu o varstvu izumov« tolikšno, da se avtorjem, odvisno seveda od izuma, to ne splača spričo nizke nagrade, ki jo dobijo za to delo (od 0,5 do 2 povprečna osebna dohodka oziroma 1 povprečni osebni dohodek v tovarni iz preteklega leta. Morda bi bili izumitelji bolj pripravljeni prijavljati izume, če bi bila nagrada za delo pri pripravi dokumentacije za zaščito izuma bolj stimulativna. Tudi višina posebnega nadomestila bi morala biti za izumitelja bolj stimulativna, saj znaša povprečno okrog 5 % gospodarske koristi, če gre za večjo gospodarsko korist pa približno 2 %, to pa za izumitelja ni stimulativno. Kako nezainteresirani so naši izumitelji za zaščito svojih izumov, naj navedem, da izumitelji raje pripravijo

svojo iznajdbo kot tehnično izboljšavo in ne kot izum z obrazložitvijo: če to prijavim kot tehnično izboljšavo, bom nekaj dobil, če pa kot izum, pa se stvar močno zaplete in se verjetnost, da bom kaj dobil, še zmanjša. Tudi izkušnje iz preteklosti so, da se stvar včasih iz neznanih vzrokov tako zaplete, da avtorji zaradi časovne odmaknenosti obupajo in zato nočejo več sodelovati pri reševanju zadeve, čeprav gre za zadostitev zadnjih formalnosti Pravilnika o pospeševanju inventivne dejavnosti, brez katerih pa ne gre.

Kakšen pa je interes za patente drugje?

Vsako noviteto, vsako posebnost, ki jo je možno zaščititi, takoj storijo. Navedem naj primer izpred let. Neke tuja tovarna, ki pozna naš proizvodni program in je vedela, da tudi Litostroj razvija vakuumske črpalke, je v Jugoslaviji zaščitila eno samo izvrtino v neki plošči. Kaj takega pri nas nikomur niti na um ne bi prišlo, vendar je tuji proizvajalec samo eno izvrtino smatral za tako pomembno pri dani rešitvi, da je to pri nas zaščitil.

Pri nas pa ravnamo ravno nasprotno. Da je to res, lahko podkrepim s primerom, ko nismo zaščitili ali storili, kar bi morali, da bi dobili patent

LUDVIKOVA INOVACIJA

za naš pomemben izum s področja varnega pogona — dviga polarnih dvigal za jedrske elektrarne.

Podoben primer je tudi s črpalno postajo Kirkuk. Tu je bila prvič uporabljena naša rešitev; lahko rečem izum — varovanje pred vodnim udarom. Za tuje strokovnjake je bilo to novo in zanimivo, zato so postrojeno — rešitev tega velikega problema takoj fotografirali, za nas pa rešitev, za katero so naši strokovnjaki vedeli, da je nova, ni bila tako pomembna, da bi jo zaščitili — zakaj ne, bi bilo zelo zanimivo izvedeti.

Kljub temu, da imamo možnost

zaščititi naše originalne rešitve — nove izume, ki so rezultat pogostega trdega dela, pa se pogosto neodgovorno obnašamo do rezultatov dela. Nujno bo nekaj storiti, da se v prihodnje ne bo več dogajalo, da ne bi iz kakršnihkoli razlogov zaščitili rezultatov našega dela vsaj doma. Tako inovatorji kot ostali odgovorni v naši delovni organizaciji se morajo nad tem vprašanjem resno zamisliti, vsi skupaj pa moramo dobiti odgovor, kaj je potrebno storiti na tem področju.

Ivan Gantar

Inventivna dejavnost v letu 1984

Letošnje leto se izteka v znamenju pestrih aktivnosti za nadaljnje pospeševanje inventivne dejavnosti tako v naši delovni organizaciji kot v širši družbeni skupnosti. Nedvomno so priprave na junijsko problemsko konferenco Zveze komunistov Slovenije o inventivni dejavnosti, kakor tudi sprejeti sklepi in usmeritve konference velik prispevek k široki družbeni akciji za učinkovitejšo vrednotenje inovacijske dejavnosti. Tudi v naši delovni organizaciji je stekla široka razprava o razvojno-raziskovalnem delu in inovacijski dejavnosti. Celotni rezultat teh razprav po tozidih bi se moral strniti že v januarju 1985 na akcijski konferenci Zveze komunistov Litostroj, na kateri bi morali sprejeti akcijski program za pospeševanje razvojno-raziskovalnega dela in inventivne dejavnosti. Ko ob izteku leta ocenjujemo rezultate inventivne dejavnosti v naši delovni organizaciji, smo lahko zadovoljni, saj število pripravljenih inovacij daleč presega izkupiček preteklih let.

V letu 1984 je bilo do konca novembra vloženi 27 prijav za tehnične izboljšave in 10 prijav za patentno zaščito. Realizirano je bilo 6 prijav za tehnične izboljšave v skupni vrednosti izračunane čiste gospodarske koristi 3.699.722,00 din, za katere je sedmim avtorjem izplačano posebno nadomestilo v znesku 284.780,00 din ali 7,7 % od čiste gospodarske koristi. V obravnavi je še 21 predlogov tehničnih izboljšav. Vsi predlogi za tehnične izboljšave so prišli le iz treh tozdov (IRRP 19, OB 3, MONT 5), kar kaže, da se v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Litostroja inovacijski dejavnosti ne posveča povsod enako pozornost.

Na področju izumov rezultati presegajo vsa pričakovanja. Na Zvezni zavod za patente smo vložili deset prijav izumov za patentno zaščito ter

dokumentacijo za prenos pravic za 19 izumov, ki smo jih z licenčno pogodbo odkupili od našega sodelavca dr. Stojadina Petrovića, katere je ustvaril še pred prihodom v Litostroj. V postopku je tudi priprava pogodbe o odkupu 6 izumov zunanjih avtorjev. V tem letu je bilo zavrženih nekaj predlogov zunanjih avtorjev, ki po oceni naših strokovnjakov in komisij za inventivno dejavnost niso zanimivi za Litostroj oz. niso imeli ustreznih teoretičnih podlage niti praktične koristi za realizacijo. Znano je, da moramo za vse pridobljene patente za izume redno plačevati zaščitne letne takse za vso dobo trajanja zaščite izumov. V letu 1984 smo do konca novembra za plačilo letnih zaščitnih taks porabili 1.410.330,00 din.

V javni obravnavi je tudi novi pravilnik o pospeševanju inventivne de-

javnosti, ki je usklajen z novim Zakonom o varstvu izumov.

S pravilnikom moramo odpraviti vse ugotovljene pomanjkljivosti sedaj veljavnega pravilnika. Pravilnik bo sprejet na referendumu v prvem tromesečju naslednjega leta. V Pravilnik moramo vgraditi vse predloge, pobude in usmeritve, ki so se izoblikovale v javni obravnavi. Te se predvsem nanašajo na naslednja vprašanja:

- skrajšanje postopkov uveljavljanja inventivnih predlogov,
- ureditev lastništva inovacij,
- javna obravnavna vseh inventivnih predlogov,
- opredelitev meje med delovno dolžnostjo in pravico prijave inventivnega predloga,
- določiti osnovne postavke za izračun posebnega nadomestila, ki ne sme v nobenem primeru biti prepuščen prosti presoji komisije ali vodstva tozda,
- opredelitev postopka za ugotavljanje uporabe sprejetih inovacij in odgovornosti za obvezno uporabo,
- v poslovni sistem vgraditi mehanizem za sprotno evidentiranje ustvarjenega dohodka na podlagi izkoriščanja inovacij in ta dohodek posebej izkazovati v zaključnih računih tozda,
- ustanovitev posebnega sklada za pospeševanje inventivne dejavnosti na nivoju delovne organizacije,
- ureditev postopka javnih objav za reševanje tehničnih, tehnoloških in drugih poslovnih problemov,
- ureditev postopka o strokovnem preverjanju inventivnega predloga (10. člen Zakona o varstvu izumov),
- ureditev materialnih pravic inovatorjev (12. člen Zakona o varstvu izumov),
- sprotno usklajevanje osnov za izračun nadomestil z gibanjem rasti osebnih dohodkov,
- vključitev izplačanih posebnih nadomestil in nagrad inovatorjev kot sestavnih del osebnega dohodka, iz katerega se izračunava pokojninska osnova itd.

Čaka nas torej cela vrsta še odprtih vprašanj, o katerih moramo do seči dogovor, da bi izoblikovali pravilnik, s katerim bomo tudi dejansko v praksi POSPEŠEVALI INVENTIVNO DEJAVNOST V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI.

Marko Ramovš

Operacija »Tina«

Gripa me je za nekaj dni položila v posteljo. »Oborožen« z zdravili, čaji, revijami in knjigami sem bil pripravljen za dopoldansko samevanje. Takrat pa sem se spomnil resničnega dogodka, ki je spravljal pokonci malone celo sosesko. O operaciji »Tina«, tako sem jo poimenoval, časopisi niso pisali. Morda tudi zato ne, ker je bila hitra — trajala je le kakih 25 minut — in kvalitetno izvedena.

V operaciji se je še enkrat izkazala visoka zavest in solidarnost naših občanov, da pomagajo sočloveku v nesreči.

Sredi poletja, nekega toplega julijskega večera, ko se je soseska že počasi umirjala, stanovalci pa odhajali k počitku, smo se tudi pri nas, po večernem sprehoju, spravili v postelje.

Kmalu sem trdno zaspal. Nenadoma me je žena vsa razburjena zbudila: »Jože, poslušaj, nekaj se je zgodilo!« Pogledal sem na uro. Kazala je 23.00. To je dobro vedeti, pa naj se dogaja karkoli. Potem sem prisluhnil.

»Tinaaaa, Tinaaaaaa!« Grozno. Srh me je spreletel po vsem telesu. Ženo sva se spogledala in nemo sočustvovala z družino, ki se ji je to zgodilo, čeprav je nisva poznala. »Tinaaa, Tinaaa!« je klicala deklica med jokom, po glasu sodeč stara kakšnih 5—6 let. V nočni tišini je klic deloval še bolj srhljivo. Pogledal sem skozi okno in videl, da je klic privabil na okna skoraj vse stanovalce soseske. Še najmanj ljudi je bilo videti na oknih okoli stanovanja, iz katerega balkona je deklica klicala Tino. Ti ljudje so verjetno že v akciji. Tudi po drugih oknih se je hitro zmanjševalo število radovednežev, ki so se vključevali v akcijo. Toda kaj čakam, saj vendar ne smem biti zadnji. Med mojim oblačenjem je bilo slišati z dvorišča obupan ženski glas: »Ti-

naa!« moški zadržan klic: »Tina!« ter dečkov prestrašen in zmeden: »Tina!«

Napol oblečen sem pogledal skozi okno in videl, kako se je družina organizirala. Mati je vodila akcijo: »Ti, Radivoj, pojdi po Celovški proti Šentvidu, ti Gregor ob avtocesti proti Vodnikovem naselju, jaz pa grem proti Gusteljni in draveljski cerkvi.« In že so se razšli. Klici »Tinaaaa!« so parali nočno tišino. Že oblečen sem obul vojaške škornje in vzel vetrovko. Noč ima svojo moč, pa tudi ne vem, kam me še vse čaka nocoj.

V trenutku, ko sem odklepal vrata, sem zaslišal glas, ki bi si ga želela vsaka reševalna ekipa. »Našla sem jo! Grega! Radivoj! Našla sem jo!« Ves vznemirjen sem zaklenil vrata in se pridružil ženi, ki je skozi okno opazovala zaključek operacije Tina. Po stezi med parkom in šolo je prihajala srečna mamica. Slišati je bilo le: »O, ti, ti, Tina, o ti, ti, Tinica, ljubica!« Ko je prišla srečna mami s poredno Tino pod luč v bližini našega okna, sem polglasno zaklel, se sezul in slekel ter legel v posteljo. Žena je še opazovala, kako so soudeleženci akcije iskanja začeli nenormalno hitro hoditi proti vhodom v svoja stopnišča.

Še vedno sem nekaj mrmral, ko me ponovno strese klic, tokrat bolj ukazovalen in nestrpen: »Radivoj, kje hudiča hodiš?« in nato ljubkovalno: »Ti, ti, Tinica moja!« In Tina se je začela opravičevati: »Hov, hov, hov!«

Ves besen sem pogledal na uro: 23.33.

Žena je poleg mene nekam tiho, vendar se je čudno tresla. Da, pri tajan smeh je izbruhnil v glasen krehot, kateremu sem se še sam pridružil.

Operacija »Tina« je bila uspešno končana.

J. Č.

Obvestilo upokojencem

Kulturna komisija pri konferenci osnovnih organizacij sindikata delovne organizacije Titovi zavodi Litostroj je sklenila, da bo k obisku kulturnih prireditev občasno pritegnila tudi litostrojske upokoјence. V prihodnjem letu vas bomo povabili v Cankarjev dom na nekatere gledališke, operne in filmske predstavitve in glasbene koncerte. Tiste, ki bodo to želeli in se prijavili, bomo redno obveščali o skupinskih kulturnih akcijah.

V decembru so nekateri upokoјenci že dobili vstopnice za ogled premiere novega slovenskega filma **LETA ODLOČITVE**. Opravičujemo se tistim, ki obvestila niso dobili, kajti vstopnic žal nismo imeli dovolj. Pri naslednji skupni predstavi pa bodo prišli na vrsto tudi tisti, ki sedaj niso. Zahvaljujemo se za razumevanje in vas vabimo k prireditvam.

Kulturna komisija

Odšli so v pokoj

Že v začetku letošnjega leta je odšla v zaslužen pokoj naša dolgoletna sodelavka tov. Ivanka TORKAR.

V Litostroju je bila zaposlena polnih 33 let na delovnem mestu komercialista. Pri svojem delu je bila vestna in natančna ter vedno pripravljena pomagati vsakomur.

Delavci tozda NABAVE jo bomo ohranili v prijetnem spominu, ker je bila med nami zelo priljubljena in spoštovana.

V zasluženem pokoji ji želimo veliko zdravja in še mnogo srečnih let.

Sodelavci

30. novembra smo se poslovili od našega dolgoletnega sodelavca tovariša

Stanega ŽIBERTA, ki je odšel v zaslužen pokoj.

V Litostroju se je zaposlil 5. januarja 1953 v kurilnici kot pomožni kurjač. Od leta 1956, ko je opravil strokovni izpit, pa vse do upokoјitve je delal kot kurjač. Vsa ta leta, točneje povedano mesec dni manj kot 32 let, je delal v treh izmenah, pa tudi v dela prostih dneh.

Delo je opravljal vestno in strokovno in na ta način prispeval svoj delež, da kurilnica obratuje in to brez večjih zastojev.

Za vloženi trud in njegovo dolgoletno vestno delo se mu vsi sodelavci in vodstvo tozda IVET najiskrenejše zahvaljujemo in želimo še veliko zdravih in veselih dni.

Po 31 letih neutrudnega dela v našem kolektivu je avgusta odšel v zaslužen pokoj tov. Milan TOMC — delovodja priprave

peska v livarni jeklene litine.

Izmenko delo, pogosto obremenjeno tudi z nadurnim delom, je pustilo sledove na njegovem zdravju, ne pa na njegovem vedrem optimizmu, s katerim je uspešno reševal delovne naloge in ustvarjal zdravje in dobre odnose med sodelavci. Zato je bil zelo priljubljen med sodelavci.

Prepričani smo, da se bo tudi on z veseljem velikokrat spomnil na nas, kot se bomo tudi mi njega.

Ob upokoјitvi mu želimo še veliko zdravih in veselih dni ter da nas bi še večkrat obiskal.

Sodelavci

Pismo litostrojske upokoјenke

Na robu eksistence ali kako (pre)živeti?

Prag te delovne organizacije sem prestopila mlada, brez izkušenj, polna življenja. Na 13. polji: je bila težka obdelava, na zdajšnji je rasla še trava. Delali smo pridno in pošteno, tudi vse sobote in ničkoliko nedelj, in to po ves dan. Tudi dosti noči smo še pritaknili, samo da smo dosegli ali celo presegli plan. Vsaj po delavnicah je bilo tako.

Prišel je čas upokoјitve. Sklenila sem, da ne bom jokala, tako kot so jokali in se jezili nekateri, ki so šli pred mano v pokoj. Toda, ko sem dobila pokojninsko odločbo za 12608,38 din, so solze tekle, da jih ni bilo mogoče ustaviti. Vsi so že prej tožili, kako so v Litostroju pokojnine nizke, a nisem razumela, pa tudi verjela ne. Da so nas res tako prizadeli!

Pesem pravi, kako lepo je v naši domovini biti mlad, toda ni je pesmi, ki bi pela, kako lepo je v naši domovini biti star — še posebno ne, če si vso delovno dobo prebil v Litostroju in če si povojna generacija, ki si veliko pregural pa tudi prestrašal. Koliko nadur, solidarnostnih sobot, in udarniških dni! Imeli smo za vse, samo za domačega delavca ne. Sedaj smo tisti, ki smo bili v največjem ropotu, prahu, najbolj umazani, v hladnih delavnicah najbolj prezeblji, najbolj prizadeti. Tisti težavnostni dodatek nam je dal po glavi: ostalim se je dvigala osnova, nam pa dodatki.

Litostroju sem pustila vso delovno dobo, polnih 35 let. Ostala sem na žerjavu do zadnjega, medtem ko je

večina mojih sodelavcev morala zdravstveno na druga delovna mesta zaradi visokega pritiska, okvar oči, srca, živcev in sluha. Vprašam se, kaj so mislili tisti, ki so za to odgovorni. Ali so tudi sebe tako prizadeli, da na starost tako preštevajo dinarje, kot jih moram jaz? Prosim sedanje vodstvo, ki danes upravlja Litostroj, popravite napake, kar se še popraviti da. Mislite tudi na sebe, saj greste za nami. Kako hitro bo prišel ta čas — solza krivice pa je tako grenka.

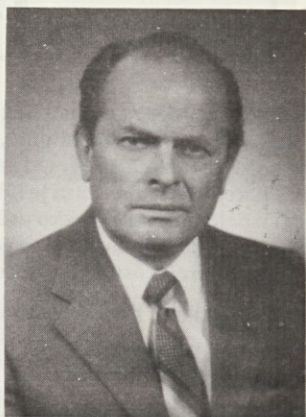
Tovariši, pozanimajte se, dokler je še čas, ker ne gre samo za nas, ki smo že upokoјeni, gre tudi za vse ostale.

Res je, da nisem imela velike plače, vendar pa se je le gibal neke okrog slovenskega povprečja. Zadnji mesečni osebni dohodek je znašal 24100,00 din. Pomislite, kakšen udarec je bil, ko sem dobila odločbo za 1268,398 din pokojnine in deset metrov papirja, ki ga ne zna preračunati niti profesor matematike. Zanima me pa tudi, kam odvaја pokojninska skupnost količnik zadnjih dveh let.

S ponosom smo poslušali po radiu, da je kolektiv dobil nagrado Avnoja. Poslušala sem tudi generalnega direktorja, ki je povedal, da tovarna dobro stoji. Mislim, da sem v svojih 35 letih dela tudi jaz primaknila kakšen kamenček. V letu 1985 želim celotnemu kolektivu še naprej mnogo uspehov in seveda tudi dovolj dela.

Vaša upokoјenka

Marija Podreberšek

V SPOMIN

Nepričakovano nas je zapustil tovariš Franc TAVČAR, delovodja v tozdu PPO. Med nami je bil 31 let. Že v industrijski šoli si je začrtal svoje življenjsko delo. V Litostroju je opravljal pomembne in odgovorne naloge na področju montiranja, deloval pa je tudi na področju samoupravljanja. S svojim strokovnim, nesebičnim delom si je pridobil mnogo prijateljev. Svoje znanje je posredoval mlajšim sodelavcem.

Z njegovo izgobo je v naših vrstah nastala vrzel. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Sodelavci

Zahvale ● Zahvale ● Zahvale ●

Vsem sodelavcem iz obrata kurilnica v tozdu IVET, direktorju Antonu ZUPANČIČU in obratovodji Dušanu TOMŠIČU se zahvaljujem za prijetno slovesnost, ki so jo priredili ob mojem odhodu v pokoj.

Vsem se zahvaljujem tudi za darila, ki me bodo spominjala na dolga leta tovarštva in skupnega dela. Vsem sodelavcem želim še veliko sreče in uspehov pri delu.

Stane Žibert

Ob nenadni smrti našega dragega moža in očeta Franca Tavčarja se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala velja tozdu PPO, litostrojski godbi, tov. Marinčku za poslovilni govor, tozdu ZSE in DS PFSR za darovane vence ter vso pomoč, ki so nam jo nudili.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

žena Milka, hčerki Irena in Marja

Ob smrti mojega očeta Bogdana VULETE se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz DS PFSR za izraze sožalja, venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Dušan Vuleta

Ob boleči izgubi moje drage mame Frančiške KRIŽAJ se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz tehnične kalkulacije za izrečena sožalja in cvetje. Posebna zahvala tozdu Prodaja za denarno pomoč in razumevanje.

Hvala vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

Hčerka Francka Mohorič z družino

Ob smrti moje drage mame Marije GORJANC se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz delovne organizacije za izraze sožalja, žalni venec in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Ludvik GORJANC

Ob smrti moje mame Marije Žalik se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz TOZD MONTAŽA za izraze sožalja, venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Ivan Žalik

SIRS, PALADIUM, NEC, po sistemu VIDEO 2000 pa evropske tovarne PHILIPS, GRUNDIG, SIEMENS, ITT, LOEWE-OPTA, METZ, MARANTZ in KÖRTING. Med navedenimi sistemi poteka stalna borba za prevlado na svetovnem trgu. Videorekorderji vseh treh sistemov dajo že zelo kvalitetno sliko in zvok. Tovarne med seboj tekmujejo v raznih izboljšavah, zanesljivosti delovanja, enostavnosti ravnanja, v čim manjši teži in dimenzijah, v porabi električne energije, v dolžini posnetega programa na eni kaseti, v oblikovanosti in v ceni. Tako se pri nakupu v glavnem lahko ravnamo po datumu proizvodnje in po ceni — gotovo je, da ima naprava novejšega datuma boljše lastnosti in možnosti delovanja.

OSNOVNI PRINCIP DELOVANJA VIDEOREKORDERJA

Kljub temu, da so bile teoretične osnove magnetnega zapisovanja električnega signala znane že leta 1900 (danski inž. Valdemar Poulsen) so šele leta 1935 posneli na magnetni trak **audio signal** (zvok) in nato šele leta 1956 tudi **video signal** (sliko) — firma AMPEX). Da bomo razumeli težave, na katere so znanstveniki naleteli, moramo imeti pred očmi podatke o video signalu in nekatere zakone iz tehnike snemanja na magnetni trak.

Človeško uho lahko sliši zvočne signale, ki se širijo s frekvenco od 16 do 25000 Hz (nihajev na sekundo).

VOJANU V SLOVO

Vest, da je v prometni nesreči preminil dipl. ing. Vojan Mal, je presenetila vse, ki smo ga poznali. Preminil je sredi bogatega ustvarjalnega dela, ki je bilo sestavni del njegovega življenja.

Najstarejši Litostrojčani se še dobro spominjamo, kako je ob rojevanju tovarne prišel k nam, mlad elektroinženir, poln zaupanja in želje po ustvarjanju. Izredno bogato znanje in izostren občutek za pravilnost in logičnost projektnih in konstrukcijskih rešitev mu je na široko odprla vrata v rojevajoči se tovarni. Kot vodja projektnega biroja za elektroopremo je bil avtor nešteti izvirnih rešitev, ki so omogočile, da so novozgrajeni obrati začeli obratovati brez zastojev. Uspešno je tudi projektiral vso elektroopremo za prve tržne izdelke Litroja. Polnih deset let je ustvarjal pri nas.

Njegova smrt je posebno prizadela naš planince. Pokojni Vojan je bil namreč eden od ustanoviteljev našega planinskega društva in po ustanovitvi njegov prvi predsednik. Poln življenjskega optimizma, vedno vesel in nasmejan, je duhovičil tako, da je bilo v njegovi družbi bodisi na izletih ali na sejah vedno prijetno.

Spomin na ustvarjalno delo prijatelja in posebej na njegovo človeško podobo bo še dolgo živel med nami.

L. Šarf

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moje mame Ane CERNJAK se iskreno zahvaljujem sodelavcem tozda Montaže, ki ste mi izrekli sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Anton Cernjak ml.

Ob nadvse tragični izgubi moje drage žene Ane Cernjak se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem sodelavcem in IO OOS tozda Ivetu za izraze sožalja, za denarno pomoč in venec ter govorniku Cirilu Hrovatu.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Anton Cernjak

VIDEO 2 tehnika

Piše: P. Požnenl

7. **Video 2000** — Philips in Grundig 1979
 8. **VCR-LVC** (Longplay Video Cassette) — Philips in Loewe Opta 1976
 9. **SVR** (Super Video Recording) — Grundig in ITT 1978
 10. **LVR** (Linear Video Recorder) — BASF 1978
 11. **LVR** (Longitudinal Video Recorder) — Toshiba 1978
- Od vseh teh sistemov se danes v svetu največ uporabljajo sistemi VHS, BETA in Video 2000.
- Omenimo še sisteme video-diskov (plošč):
1. TED (Tel-Dek, nastal je leta 1970; razvija ga Telefunken — Decca.
 2. LV (LaserVision); razvija ga Philips
 3. VHD (Video High Density); razvija ga JVC
 4. CED (Capacitance — Electronic — Disc); razvija ga RCA
 5. VLP (Video Long Play); razvijata ga Philips in MCA.

MOŽNOSTI VIDEOTEHNIKE

Z videotehniko snemamo lahko sliko in ton istočasno. K obstoječemu tonskemu zapisu lahko naknadno dodamo na istem tonskem kanalu ali poleg njega še

dodatne zvočne informacije. Posneti dogodek je možno takoj po snemanju prekontrolirati na iskalu kamere ali TV sprejemniku in ga korigirati. Za snemanje je potrebna mala količina svetlobe, možno je snemati celo ponoči s posebnimi kamerami, ki so občutljive na infrardečo svetlobo. Ko je film posnet, ga ni potrebno pošiljati na razvijanje ali nanašanje magnetne sledi za zvok (kot pri Super 8). Če z nekim filmom nismo več zadovoljni, lahko na isti trak posnamemo novi film in to večkrat.

Kasetni videorekorderji nam omogočajo — Spremljanje TV programa po želji, potrebi in možnosti ob vsakem času.

— Gledanje enega programa in istočasno snemanje drugega.

— Gledanje že posnetih programov s kaset, neodvisno od rednega programa.

— Ponavljanje z zmanjšano hitrostjo, zaustavljanje in ponavljanje slike, kar je na rednem programu nemogoče.

— Gledanje samostojno posnetih oddaj.

— Lahko jih programiramo (TIMER/TURNER) za več dni naprej. Rekorder se avtomatsko vključi ob nastavljenem času, poišče predvideni kanal, snema nastavljeno dolžino časa, izključi snemanje in čaka na naslednji programirani čas.

PLANINSK KOTICEK

UREJA PLANINSKO DRUŠTVO LITOSTROJ

Izleti PD Litostroj v letu 1985

Datum	cilj	vodnik
13. 1.	Dražgoše	Mažgon
26. 1.	Domžalska pot	Tomažič
9. 2.	Škofjeloško pogorje	Veber
16. 2.	Zasavska ali Badjurova pot	Cankar
10. 3.	Snežnik (obletnica)	Miklavčič, Veber
23. 3.	Porezen (obletnica)	Soklič, Veber
30. 3.	Javorov vrh—Potoška gora	Vipotnik
7. 4.	Bratska planinska pot Lj—Zg	Pečjak
14. 4.	Črmošnjice—Mirna gora	Pečjak
21. 4.	Kamniški vrh	Vipotnik
4. 5.	Po poteh partizanske Ljubljane	Miklavčič
18. 5.	Golica	Cankar, Lovše
25. 5.	Tabor MDO Ljubljana	podpr. PD Litostroj
1. 6.	Veliki vrh nad Jezerskim	Ogrič
15. 6.	Vogar—Pršivec	Dolenc
22. —		
23. 6.	Begunjščica—Karavanke	Vogelnik
4. —		
6. 7.	Po slovenski planinski poti — Julijci	Soklič, Žebavec
20. —		
27. 7.	Visoke Tatire — ČSSR	Šarf, Ogrič
17. —		
18. 8.	Rjavina	Dolenc, Marinšek
25. 8.	Stol	Gamberger
1. 9.	Ratitovec (obletnica)	Žebavec
8. 9.	Dan planincev	preds. PD Litostroj
21. 9.	Velika Zelenica nad Koroško	Dolenc, Marinšek
5. 10.	Kofce—Veliki vrh	Gamberger, Vogelnik
12. 10.	Komna—Lepa Komna—Lanževica	Dolenc
19. 10.	Bratska planinska pot Lj—Ri	Kreft, Miklavčič
2. 11.	Košutna—Kompotela	Marinšek, Tomažič
23. 11.	Polhograjski Dolomiti	Gamberger
14. 12.	Tisje — (obletnica)	Kreft

Jezikovni ostružki

Ob koncu leta sem nekoliko bolj natančno listala po svojih zapiskih, izpiskih, listih in lističih, ki sem si jih zapisovala ob lektoriranju besedil za naš časopis. Kakšno vprašanje naj obravnavam za zadnje letošnje Jezikovne ostružke? Kaj prav strogo resnega ne, sem sklenila, in kot naročeni so mi prišli pod roko trije izpisani stavki, ki sem jim pripisala: **SMEŠNO, DVOUMNO** (in brez skrbi — še sama ne vem, kdo je avtor!).

* * *

PRVI STAVEK:

»Rekonstrukcija delavske restavracije je nujno potrebna, saj bi se v nasprotnem primeru lahko zgodilo, DA BI SE RESTAVRACIJA ZARADI SANITARNE INŠPEKCIJE ZAPRLA.«

Nekoliko nerodno povedano, ali ne? Če gremo od besede do besede, stavek lahko razumemo tako, da za zaprtje delavske restavracije ne bi bili krivi mi zaradi neurejenih delovnih in higienskih razmer, temveč sanitarna inšpekcija!

Pravilno: »... da bi morali restavracijo na zahtevo sanitarne inšpekcije zapreti.«

* * *

DRUGI, prav tako resničen primer, je ta stavek:

»V NAŠI DELOVNI ORGANIZACIJI JE ZAPOSLENO MNOGO ALKOHOLIKOV.«

Pomislite! Poleg strugarjev, livarjev, inženirjev, rezkalcev, varilcev itd. imamo v naši delovni organizaciji zaposlene tudi ALKOHOLIKE.

Kot da so alkoholiki tu zaposleni zato, da se še naprej ukvarjajo s svojo osnovno dejavnostjo — pitjem alkohola. Kot da je to njihovo strokovno opravilo. Le kje so se šolali zanj?

Pravilno bi morali napisati:

V naši delovni organizaciji je mnogo delavcev, ki so alkoholiki. Ali je bolje: Med delavci v naši delovni organizaciji je mnogo alkoholikov.

* * *

In še TRETJI stavek:

»Vse to so pomembne zmage, ki se jih ob vsakodnevnem kritičnem ocenjevanju stanja PROIZVEDENIH PROBLEMOV v delovni organizaciji niti ne zavedamo.«

Da v Litostroju veliko proizvajamo, sem vedela, da proizvajamo turbine, črpalke, vilicarje, motorje... tudi, nisem pa vedela, da PROIZVAJAMO TUDI PROBLEME! Morda bi se jih dalo celo izvoziti?

No, šala ni nikoli odveč, čeprav skriva v sebi globoko resnico. Veselje pa, pravijo, je pol zdravja.

Vesna Tomec

Izberite si svojo aktivnost

Športnih panog je veliko in gotovo se bo našlo za vsakega nekaj. Vabimo vas, da sodelujete v kar največjem številu, saj se boste lahko sprostili in dodatno poskrbeli za svoje zdravje. K sodelovanju vabimo tudi upokojece, če jim le zdravje to dopušča. Če pa imate še kakšne dodatne predloge, pokličite športnega referenta Janeza Šmona (tel. 206).

Torej na svidenje na športnih igriščih in stezah!

DRSANJE

Drsali bomo v Hali Tivoli po urniku rekreacije, ki velja za drsališče Tivoli.

Termini so naslednji:

torek	19. do 21. ure
sreda	20. do 22. ure
četrtek	17. do 19. ure
petek	19. do 21. ure
sobota	20. do 22. ure

Za ostale informacije se lahko obrnete na Janeza Šmona, tel. 206.

BALINANJE

Baliranje je na balinišču Litostroj, zimski turnirji pa bodo na pokritih baliniščih. Baliranje poteka po programu sekcije, informacije pa vam bosta dala Ciril Vreča (tel. 230) ali Jože Katanec.

KEGLJANJE

Kegljanje je vsak ponedeljek od 16. do 20. ure v Športnem domu Ilirija na Vodnikovih cestih. Več informacij o tem imata Miro Herman (tel. 737) in Tone Zobec (tel. 728).

KOLE —

SARJENJE

Pozimi se kolesarji zbirajo v telovadnici ŽEKŠ, in sicer vsak ponedeljek od 17.30 do 19. ure, sicer pa kolesarijo po okolici Ljubljane in vadijo po programu. Več o vsem vam bosta povedala Silvo Moderc (tel. 546) in Milan Svetelj (tel. 370).

KOŠARKA

Pozimi se košarkarji zbirajo v osnovni šoli Zvonka Runka na Gasilski vsak četrtek od 20. do 21.30, poleti pa na ŽSD Ljubljana.

Več informacij o tem ima Dušan Zakotnik (tel. 776).

NAMIZNI

TENIS

Namizni tenis lahko igrate vsak ponedeljek od 20. do 22. ure v Športnem domu Ilirija. Informacije o tem imata Rajko Šabec (tel. 529) in Majo Pahor (tel. 389).

PLAVANJE

Plavanje bo vsak dan v bazenu Tivoli po programu rekreacije v bazenu. Razporede si lahko preberete v dnevnem časopisu.

ROKOMET

Rokomet boste lahko igrali le poleti, in sicer na ŽSD Ljubljana po programu sekcije. Informacije o tem imata Marjan Pirc (tel. 431) in Toni Skušek (tel. 403).

NOGOMET

Pozimi lahko igrate nogomet v Hali Tivoli vsak petek od 22. do 23. ure, poleti pa ob ponedeljkih na športnem igrišču Ilirija. Informacije o tem imata Mijo Stanko (tel. 626) in Pero Guzijan (tel. 450).

ODBOJKA

Vse, ki jih odbojka veseli, jo lahko igrajo vsak ponedeljek od 10. do 19.30 v telovadnici ŽEKŠ, Spodnja Šiška. Z ostalimi informacijami vam lahko postreže Zoran Čabril, (tel. 384).

TENIS

Pomladi bomo začeli s tenisom, ki bo potekal po programu. Začeli bomo aprila in igrali do oktobra, in sicer na ŽSD Ljubljana. Informacije o tenisu nudita Bojan Rotar (tel. 776) in Otmar Bedenk (tel. 546).

ŽELIŠ POSTATI ČLAN SMUČARSKE ZVEZE SLOVENIJE?

Sekcija za smučanje v TZ Litostroj podpira pobudo Smučarske zveze Slovenije v akciji »SMUČARSKA IZKAZNICA«.

Izkaznica je namenjena vsem delavcem v DO Litostroj in njihovim družinskim članom. Zaradi visokih cen smučarske opreme in vozovnic za žičnice, so člani smučarske sekcije prepričani, da je potrebno vsem Litostrojčanom ponuditi možnost, da izkoristijo vse dogovorjene popuste, ki jih prinaša »SMUČARSKA IZKAZNICA«.

Navedli bomo le nekatere:

- 10 % popust pri nakupu dnevne vozovnice v vseh večjih smučarskih centrih Slovenije,
 - 8 % popust na maloprodajne cene naslednjih proizvajalcev smučarske opreme: TOPER, UNIVERZALE, YASSA, RAŠICA,
 - 5 % popust na maloprodajne cene alpskih ali tekaških čevljev,
 - 5 % popust pri vezeh MARKER,
 - 5 % popust pri alpskih ali tekaških smučeh tovarne ELAN.
- Ostali popusti, kakor tudi podrobna navodila o uporabi »SMUČARSKE IZKAZNICE« so tiskana kot priloga izkaznice.

KAKO IN KJE SE LAHKO VČLANITE?

Če ste sklenili postati član SZS, prinesite sliko (velja tudi za družinske člane) s točnimi podatki o rojstvu in bivališčem, v prostore DPO v Litostroju (sindikatu). Tam vam bodo izdali izkaznico. Dogovorjena članarina za sezono 1984/85 je:

- 300,00 za člane
- 150,00 za pionirje

Pionirji rojeni do vključno 3. 6. 1970.

Podrobne informacije lahko dobite tudi pri predsedniku smučarske sekcije Litostroj, pri Marku Galetu, tel. 583 ali pri referentu za šport pri Janezu Šmonu, tel. 206.

S članstvom v SZ Slovenije pomagajte sebi, smučarski sekciji Litostroj in slovenskim smučarjem.

ŠAH

Šah poteka po programu sekcije, več o vključitvi pa vam lahko povesta Ludvik Gorjanc (tel. 775) in Rihard Lorbek (tel. 217).

PLANINSTVO TRIM

Planinci obiskujejo vrhove po Sloveniji in tudi druge, delujejo pa po programu izletniškega, mladinskega in alpinističnega odseka. Na začetku leta izdajo tudi celoletni program. Več pa vam lahko povesta Janez Soklič (tel. 624) in Ludvik Šarf (tel. 557).

SMUČANJE — TEKI

Za nabiranje kondicije pa tudi zaradi splošne rekreacije je organiziran trim na trimski stezi v Mostecu vsako sredo ob 15.30, ko pa bo zapadel sneg, se bodo začeli teki na smučeh. Obrnete se lahko na Marka Galeta (tel. 538) in Ljopa Rupika (tel. 398).

ALPSKO

SMUČANJE TRIM

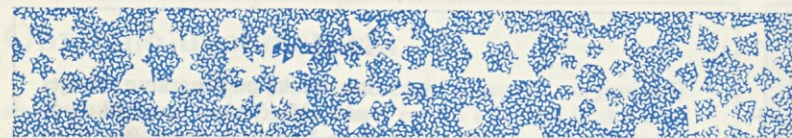
Sem so všteti tečaji in tekmovanja na Sorici, pa še ostale aktivnosti, ki bodo po programih, seveda pa to velja približno za čas od januarja do aprila. Informacije o tem imata Marko Gale (tel. 583) in Janez Kalan (tel. 429).

STRELJANJE TRIM

Sekcija deluje v domu učencev Litostroj, in sicer:

torek	od 14. do 17. ure
sreda	od 14. do 17. ure
četrtek	od 18. do 20. ure

Informacije o tem nudita Janez Grom (tel. 479) in Franc Presečnik.

Naši uspehi in načrti

Še eno leto je za nami. Preostane nam le še, da položimo račune, seštejemo, odštejemo in ugotovimo plus v končnem rezultatu.

Že v predvidevanjih in napovedih za leto 1984 smo se zavedali, da ne bo lahko. Gospodarski položaj, devizne težave, uvozne restrikcije, tekoča likvidnost so bili naši glavni »nasprotniki«. Toda že v prvi polovici leta smo dokazali, da smo sposobni obvladovati položaj ter se uspešno spopasti z vsemi tekočimi težavami. Tako smo »izplavali« iz nelikvidnosti, kar je bila osnova za nadaljevanje uspešnega poslovanja. Ob koncu leta zato lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da smo v letu 1984 kljub izredno težkim razmeram dobro poslovali. Dokaz za to je tudi nagrada Avnoja, ki smo jo prejeli in na katero smo ponosni tudi delavci Montaže.

Da pa ne bi bil ta sestavek le hvalešev, moramo priznati, da smo sposobni narediti veliko več, ter da niso le objektivni vzroki krivi, da nismo dosegli še boljšega rezultata. Zato pogledajmo, kaj smo in česa nismo naredili. Planirana količinska realizacija ne bo v celoti dosežena. Največje odstopanje od načrtovanega pa imamo pri **turbinah**. Zamaknitev rokov, priznana tudi od naročnika, za opremo HE Haditha (po novem Al Qadissiya) je glavni razlog za izpad realizacije.

V iztekajočem se letu smo spustili v obratovanje oba agregata v RHE Obrovac (Voithovo in našo turbino) ter dva agregata v HE Solkan. To je vsekakor uspeh tako za nas kot tudi za jugoslovansko elektrogospodarstvo. Opravili smo rekordno število remontov ter s tem delno ublažili izpad količinske realizacije, predvsem v finančnem pogledu.

Pri montaži turbinske opreme za Haditho se že srečujemo z velikimi težavami zaradi velikih tež in gabaritov. Obstoječi stroji, prostor in dvigala ne zadoščajo več za normalno delo, zato je potrebno takoj začeti gradnjo objekta za proizvodnjo težkega programa in jo tudi čimprej usposobiti za proizvodnjo.

Pri **žerjavih** bo izpad proizvodnje manjši. Malo dela nam bo preostalo na mačkih polarnega dvigala za Sovjetsko zvezo, na dvigalu za HE Dorozdan in HE Mavčiče. Samo z omenjenima mačkoma bi že presegli letni plan. Od letos v septembru poslanih dveh dvigal za Haditho je eno na terenu že postavljeno na progo in bo že v decembru začelo delovati. Drugo bo montirano verjetno v februarju 1985 zaradi gradbenih del.

Naša letos najuspešnejša proizvodna skupina iz osnovnega programa so **reduktorji**. Največ smo jih iz-

delali za naročnike v Sovjetski zvezi. Da bi tudi v bodoče ta proizvodnja bila tako ali še bolj uspešna, moramo izboljšati pogoje za funkcijski preizkus (priprava z reduktorjem in dvigalo večje nosilnosti). Črpalke kot proizvodna skupina v Litostroju so v nemilosti zaradi prevelikega odstopanja od pogodbenih rokov. Ozko grlo je predvsem v projektivi ter v obdelavi dokumentacije do lansiranja v proizvodnjo. Zaupanje naročnikov in število naročil bomo povečali z odpravo teh pomanjklivosti, posebej zato, ker so naše črpalke kvalitetne in to kvaliteto nam kupci tudi priznavajo. Pri ceni (to velja za vse proizvode, in to ne samo za naše) bo bolj kot do sedaj potrebno iskanje poti za njeno počasnejšo rast. S tem bomo izpolnili vse tri osnovne pogoje za uspešno proizvodnjo: kvaliteto, rok in ceno.

Sodelovanje z Manom in Renkom odpira nove možnosti pri proizvodnji **dizelskih motorjev**. To pomeni tudi razširitev asortimenta ter večjo možnost uspešnega nastopanja na domačem in tujih trgih. Zaradi dokajšnje neustreznosti sedanjega preizkuševališča razmišljamo o možnostih in ekonomski opravičenosti za posodobitev preizkuševališča, kar narekujejo tudi zahteve varstva delavcev pred ropotom in tresljaji. Z letošnjo »bero« pri dizelskih motorjih smo lahko kar zadovoljni. Po načrtih ne gre prvi 750-urni neprekinjen preizkus motorja za Dunavbrod na težko gorivo. Uvoz težkega goriva (iz Sovjetske zveze), ki ga potrebujemo za ta preizkus se ne odvija tako kot bi se moral.

Poleg proizvodnih problemov smo se ukvarjali tudi z drugimi dejavnostmi. Dokončali smo dve adaptaciji, in sicer pisarno za službo teh-

Za novoletno razvedrilo

DRŽAVA V AZIJI	FRANC. FILOZOF (ERNEST)	JAP. SATELITSKO MESTO	GRAFENBERG NIKO	ŽILE ODVODNIKE	OBVEŠČ. AGENCIJA Z DA	VEZNIK	TOVARNA PARNIH TURBIN	STARA AZIJSKA DRŽAVA	NAŠA NEKDANJA ATLETINJA	18. 20. 19. 6. ČRKA ABECEDE	NA ONI STRANI	ŠKROVEC OLGA	SESTAVIL: ČEPURAN IN METELKO
NAMAKALNI SISTEM									STAR KOVANEC DELOVNA OPERACIJA				
LJUBK. ŽENSKO IME				EGIPČ. BOG SONCA		NEKD. POLNA PREDSEDNIK HIRAV, BOLAN						IT. TOV. TOVORNIH AVTOMOBIL	
SLOV. DIRIGENT (ANTON)					IZUMITELJ POS. PISAVE KONEC POLOTOVA					GR. ČRKA OMLAČENO ŽITO			
VRSTA GROZDJA	KOROŠKI PESNIK (FRAN)	NUMERO OKRAŠ. ZA CITRONO		PISEC LJUBEZ. PESMI					OSAMILEN				
MEDNAR. PREDPISI ZA TURBINE			METER BREZNO V GR. MIT.	TOK REKE DUŠIK	PUSČ. V ARDU				LJUBLJANA GROBA S. TRAJNINA			KRTOV „PROIZVOD“	
MEŠANICA KOVIN						ŽENSKO IME POLMER						KELVIN EL SADAT	
GOROVE V AZIJI				MANIŠA GORA OBZIRNO VEDENJE			RAZISKOVAL. KRAŠ. JAM GL. MESTO PERUJA						
BERILIJ		DEL PLAČILA OSVEŽILNA PIJACA					LJUBITELJ MESTOKOJA NARAK						
KRILATI DEČEK V MIT.				POGORJE V FRANCJI ŠENOA AVGUST				ANTUN NALIS		OS. ZRIMEK GORNIK KAREL			
LITER	REKA V SRBIJI					MESTO V SZ.							
GORA V TURČIJI								ANDREJ NOVAK		ZEMELJ. OŽINA NA MALAKI			

nologije in obrata zunanje montaže ter garderobe. Preselitev v »nove« pisarne je bila še v začetku leta. Za večino delavcev pa je bila težje pričakovana preselitev v adaptirano garderobo, ki zdaj omogoča kulturno umivanje in preoblačenje delavcev.

V prihodnjem letu bomo v okviru možnosti in dogovora s tozdom Obdelava poskušali realizirati zelo pereč problem jedilnice. Obstoječa jedilnica namreč ne ustreza namenu in je bila le začasna rešitev.

V letu 1984 smo poskusno uvedli premakljiv delovni čas. Zaradi specifičnosti naše dejavnosti smo pri tem morali predpisati nekatere omejitve. Po osem mesečni »preizkusni dobi« ugotavljamo, da pozitivni učinki pretehtajo slabosti, zato zaenkrat ne razmišljamo o ponovni spremembi.

Aktivni smo bili tudi na družbenopolitičnem in samoupravnem področju. Odkrito in konkretno smo obravnavali predloge sklepov 13. seje CK ZKJ ter podali pripombe in predlagali dopolnitve.

Nekoliko vroče krvi smo povzročili, ker nismo sprejeli samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana-Siška za obdobje 1981-85. Ne strinjamo se namreč, da ukinjamo solidarnost najprej pri zdravju delavcev. Prenos stroškov zdravljenja poškodb in poklicnih bolezni iz Zdravstvene skupnosti na združeno delo pa pomeni ravno to. Mnenja smo, da moramo začeti z ukinjanjem že pretirane solidarnosti na drugih področjih (npr. solidarno odplačevanje kreditov za zavožene investicije). To tudi pomeni obremenitev združenega dela in to bolj tistega s težjimi delovnimi pogoji na račun gospodarstva in »dvojnikov države« (SIS, DPS itd.). Ne upamo si niti pomisliti na to, da bi le-ti bili solidarni z nami in nam pomagali zamenjati že izrabljene stroje.

V decembru in začetku leta 1985 bomo izvedli javne razprave in postopek sprejemanja nekaterih pomembnih internih aktov, in sicer:

- Samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku,
- Samoupravnega sporazuma in pravilnika o skupnem reševanju stanovanjskih potreb,
- Pravilnika o koriščenju sredstev sklada skupne porabe,
- Pravilnika o delu v tujini ter
- Planskega akta za leto 1985.

Glede dela v tujini upamo, da bodo v letu 1985 odpravljene sedanje razlike in neenakosti pogojev med

NOVA JEDILNICA IN GARDEROBNI PROSTORI V LIVARNI JEKLENE LITINE

Vsi se še dobro spominjamo lanskega dneva republike, ko je bila svečana otvoritev nove jekloliarne. To je bil pomemben uspeh in velik korak v razvoju Litostroja. Tudi letos so se dan pred 29. novembrom zbrali delavci in upokojenci tozda PUM, da bi bili priče otvoritvi novih prostorov v livarni. Čeprav so ti prostori — nova jedilnica ter garderobni prostori za delavce — po obsegu in odmevnosti v delovni organizaciji in širši družbi manjši, pa so za delavce livarn še kako pomembni.

Na otvoritvi je govoril direktor tozda Zvone Volfand in poudaril, da ne smemo biti ponosni le na velike dosežke, na nove tovarne in podobno. Vsaka izboljšava je uspeh! Nova, prostorna jedilnica, v kateri lahko delavec v miru uporabi malico, ter novi garderobni prostori za delavca so ena izmed takih manjših, vendar pomembnih izboljšav. Radi poudarjamo pomen delavca in njegovega dela, to pa ne pomeni, da moramo skrbeti le za nove proizvodne prostore in stroje; poskrbeti je potrebno za čim boljše počutje ljudi. Na osnovi tega lahko tudi pričakujemo in zahtevamo kvalitetno delo.

Novi prostori, ki so jih v tozdu PUM ob letošnjem prazniku pričeli uporabljati, prav gotovo spadajo med tiste objekte, ki prispevajo k večjemu zadovoljstvu in boljšemu počutju delavcev. To in ne le zahteve po vedno večji proizvodnji in dohodku pa mora biti naša stalna skrb.

t. š.

Prva vrsta v novi jedilnici

(Foto: T. Š.)

republikami, ker je nesprejemljivo, da na istem gradbišču obstajajo takšne razlike v osebnem dohodku med delavci iz več republik, kot je to v Hadithi v Iraku.

Upamo tudi, da bo zakonodajalec upošteval našo pobudo za spremembo Zakona o delovnih razmerjih glede omejitve nadurnega dela in razumel, da je izvajanje investicijskih del (doma in v tujini) specifična dejavnost, posebej to velja za montažo opreme, da se zato ta dela ne dajo normalno izvajati z omejitvijo nadurnega dela na največ 30 ur mesečno.

Pred nami je torej leto, polno neznanj in odrekanih, toda mi ga pričakujemo z optimizmom.

M. Čepuran

Slišati je bilo ...

... da se je naš predsednik kulturne komisije okoristil s svojim položajem. Pomislite, sedel je v PRVI VRSTI! na predstavi Pod Prešernovo glavo v MGL! Kaj hujšega bi lahko naredil. In nevoščljive ter nepoučene buče so takoj staknile skupaj glave, kot branjeve na trgu.

Ubogi predsednik pa ne ve, ne kod ne kam od silnega občutka krivde. Ne samo to, da je že ves ožuljen od tekanja za karte za različne predstave, da ima izrabljene komolce od pririvanja v vrstah, da je prišel z omenjene predstave z zvinitim vratom (saj je gledal dogajanje na odru iz žabje perspektive), ter, da je bi potreben še prhanja pod tušem, kajti igralci so ga malodane popljujevali — zdaj je padel še pod udar litostrojske »kulturne srenje«.

Le kakšni smo!

Kulturniško usmerjeno uredništvo

